

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

KATEDRA VÝTVARNÉ VÝCHOVY

Magisterská diplomová práce

IDOLY

Autor: Bc. Lenka PSOTOVÁ

Vedoucí práce: PaedDr. Taťána Šteiglová, Ph.D.

Olomouc 2013

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně a s použitím jen zde uvedené literatury a pramenů.

V Olomouci dne

.....

podpis

Poděkování

Děkuji PaedDr. Taťáně Šteiglové, Ph.D. za pomoc, čas, odborné rady a vedení diplomové práce.

Dále děkuji všem, kteří mě jakkoli podporovali a pomáhali.

Obsah

1. Úvod	6
2. Teoretická část	8
2.1 Idol, ikona, kýč	8
2.1.1 Idol	8
2.1.2 Ikona	8
2.1.3 Ideál	9
2.1.4 Celebrita	9
2.1.5 Kýč	10
2.2 Masová média	11
2.2.1 Masová média	12
2.2.2 Média a kultura	13
2.2.3 Vliv médií na jednotlivce	13
2.2.3.1 Poznávací působení médií	13
2.2.3.2 Působení médií na postoje	14
2.2.3.3 Emocionální působení médií	14
2.2.3.4 Fyziologické reakce	14
2.2.3.5 Působení médií na chování jedince	15
2.2.4 Publikum	15
2.2.4.1 Mediální publikum	16
2.2.4.2 Masové publikum	16
2.2.4.3 Vývoj mediálního publika	16
2.3 Identita	17
2.3.1 Identita	17
2.3.2 Hledání identity	17
2.3.3 Fasáda	18

2.3.4 Identifikace	18
2.3.4.1 Imitace	19
2.3.5 Gender	19
2.3.5.1 Genderová identita	19
2.4 Pop art	20
2.4.1 Interpretace směru	20
2.5 Textil	20
2.5.1 Výšivka	21
2.6 Inspirační zdroje	22
2.6.1 Autoři pracující s ikonou	22
2.6.2 Autoři pracující technikou výšivky	35
3. Praktická část	42
3.1 Mé ikony	44
3.2 Realizace	49
3.3 Jednotlivé části instalace	53
3.4 Instalace	66
4. Pedagogická část	68
4.1 Textilní parafráze	68
4.2 Ikona, kýč, gender	71
4.3 Předmět slávy	73
4.4 Reklama	76
5. Závěr	79
6. Seznam použité literatury	80
7. Internetové zdroje	82
8. Seznam obrázků	84

1. Úvod

Ikony, idoly a slavné osobnosti ze světa médií mě provázejí celým životem, vždy jsem kolem sebe měla tyto němé společníky a ráda jsem si jimi zkrášlovala pokoj a nejen ten. Líbili se mi, obdivovala jsem je, zajímala se o ně, žila jsem s nimi prostřednictvím televize. Hlavním motivem obdivu byla jejich krása. Vytvořila jsem si k těmto v podstatě neznámým osobnostem a bytostem vztah. Nesčetněkrát jsem si je kreslila, sbírala nejrůznější ústřižky, nálepky a plakáty. Tato fascinace a obdiv se také promítaly do mého pokoje, ovlivnily můj styl a kulturu bydlení. Výzdoba tohoto osobního prostoru se mnohokrát změnila, vzhledem k aktuálnímu zájmu. Dnes už po této výzdobě skoro nic nezůstalo. Všimla jsem si, jak pomíjivé tyto fascinace mohou být, ale přeci se mi jich do paměti vrylo pár, ke kterým mám dodnes vztah.

Proto jsem se rozhodla pro zpracování tohoto tématu v mé magisterské práci. Z množství mých idolů, které prošly mým dětstvím a dospíváním, jsem vybrala šest hlavních skupin, mých idolů od dětství po současnost.

Pro realizaci své diplomové práce jsem si vybrala textil, protože je to materiál, který nás doprovází a obklopuje celý život, v podstatě už od samého narození. S textilem máme spojené mnohé události a zážitky. Textilem, především oblečením a oděvem jsem byla odjakživa fascinována, textil, odívání a móda mě vždy okouzlovaly a uchvacovaly, a tak pro mě dalším logickým krokem bylo studium na Střední uměleckoprůmyslové škole textilní v Brně, kde jsem si splnila svůj sen a vystudovala obor Modelářství a návrhářství oděvů. Poznala jsem blíže jeho vlastnosti, klady i různá úskalí. Během studia jsem zjistila, že textil je živý a ne vždy jej mohu ovládnout a to mi ukazuje dodnes. Umí si žít svým světem, což mě na něm fascinuje, baví a děsí zároveň. To vše jsou důvody, které mne ovlivnily při volbě realizace zvoleného tématu.

V teoretické části se zaměřuji na vysvětlení pojmů, které s tématem ikon úzce souvisí. Dále na stručné objasnění podstaty masové kultury a médií, publika, vlivu médií na jednotlivce a na identifikaci a imitaci. Zmiňuji také umělecký směr 20. století pop art, který souvisí s konzumní společností a médii. V textové

části uvádím i řadu umělců, kteří ve své tvorbě pracovali s tématem ikon a idolů a nezapomínám ani na několik autorů pracujících s textilem technikou výšivky. Praktická část je věnována realizaci diplomové práce, v pedagogické části uvádím některé úkoly, které jsem měla možnost v rámci pedagogické praxe realizovat, a které souvisejí s mou magisterskou prací.

Tato práce je doprovodným textem k praktické části.

2. TEORETICKÁ ČÁST

2.1 Idol, ikona, kýč...

V této části diplomové práce bych chtěla vysvětlit pojmy, které mám užity přímo v názvu práce, nebo s nimi úzce související, také zde řadím podkapitulu věnující se problematice kýče, který si neodmyslitelně pohrává také s rovinou líbivosti.

2.1.1 Idol

V dnešní době a v posledních několika desetiletí je pojem idolu chápán poněkud jinak, než byl původní jeho význam. Podle Balekova výkladového slovníku to byl: „ (řec. *eidolon* – socha, modla, obraz) ve výtvarném umění antropomorfní nebo zoomorfní sochařský výtvar, případně přírodní objekt (kámen, kost, dřevo), na něž byly v pravěku přenášeny představy o přírodních a společenských zákonitostech;... ”¹ Idoly byly také považovány za modly, které měly funkci ochrannou a také jakousi nadpřirozenou či magickou sílu, která měla zabezpečit plodnost země, lidí nebo dobytka, úspěšnost lovu, bohatou úrodu apod., značily tuto moc nebo byly přímo za tuto sílu pokládány.² V jeho původním významu už mnoho podobností nenajdeme, ale dnes si s tímto pojmem spojujeme spíše nějakou slavnou a známou osobnost či celebritu. Idoly se vytvářely pravděpodobně odedávna, asi v každé historické epoše, mohli to být různí válečníci, panovníci, vzdělanci či myslitelé.

2.1.2 Ikona

Stejně jako idol, tak i ikona se v dnešní moderní době a společnosti staly synonymem pro označení slavných a známých hvězd televizního, hudebního a sportovního nebe. Význam pojmu v minulosti však byl jiný a podle slovníku však zní: „ (řec. *eikon* – obraz, podoba, zobrazení), deskový obraz východní

---

¹ Baleka, Jan, *Výtvarné umění: výkladový slovník: (malířství, sochařství, grafika)*. Praha: Academia, 1997. str. 140

² tamtéž, str. 140

křesťanské církve, který je v kultu používán jednotlivě, nebo je součástí ikonostasu... ³ Ikona se z počátku rozvinula v Egyptě z antických mumiových portrétů mrtvých (fajjúnské portréty), jejichž pamětní úloha byla postupně nahrazena za funkci kulturní. ⁴ Ikona je tedy nejčastěji spojována s oblastí východního křesťanství, byla tedy náboženským obrazem nesoucím mnoho symbolických významů. Nejčastějším zobrazovaným námětem byl Kristus, Nejsvětější Trojice, Bohorodička, také světcí a výjevy z jejich životů.⁵

2.1.3 Ideál

S oběma těmito pojmy však neodmyslitelně souvisí také pojem ideál. Podle Baleky je to: „*(řec. idea, praobraz, představa), historicky podmíněná představa dokonalého jevu, stavu, vztahu, hodnoty apod. ve všech oblastech lidské praxe – v umění, technice, politice, ekonomice, pedagogice, v sociálních, právních, humanitních aj. projevech života.*“⁶

Dle Akademického slovníku je to nějaký žádoucí cíl, tužba, vzor nebo soubor určitých vlastností, kterých bychom chtěli dosáhnout nebo se jim chceme aspoň přiblížit.⁷

2.1.4 Celebrita

Pro ikony a idoly této doby je často užíváno, mnohokrát i více, pojmu celebrita jako jejich synonymum, proto zde uvádím jeho definici.

Pojem celebrita je označení, které vzešlo z mediálního světa a stalo se výrazně zprofanovaným, protože za celebritu je považován již kde kdo.

Jsou to jména, která už není potřeba nějak blíže specifikovat, ať přijdou kamkoli, každý je hned pozná. Cokoli udělají nebo řeknou, vzbuzuje ohlas a zájem médií a stávají se tedy materiálem pro sdělovací prostředky. Dalším rysem

---

³ Baleka, Jan, *Výtvarné umění: výkladový slovník: (malířství, sochařství, grafika)*. Praha: Academia, 1997. str. 140

⁴ tamtéž, str. 140 - 141

⁵ čerpáno z: < <http://cs.wikipedia.org/wiki/Ikona> > [cit. 2013-03-31]

⁶ Baleka, Jan, *Výtvarné umění: výkladový slovník: (malířství, sochařství, grafika)*. Praha: Academia, 1997. str. 139

⁷ KRAUS, Jiří a PETRÁČKOVÁ, Věra. *Akademický slovník cizích slov*. Praha: Academia, 1995. str. 318

celebrit je to, že k sobě přitahují další hvězdy, i nové, a tak se snadno dostávají do styku s dalšími „přeborníky“ v daném oboru.⁸

„*Jako celebrita nebo osobnost je označován člověk, který ve společnosti dosáhl vysokého uznání, ohlasu nebo povědomí.*“⁹ Všeobecně vzato je celebritou každý, kdo dovede strhnout pozornost médií. Není důležité, v čem člověk vyniká, měřítkem už tedy nejsou ani jeho zásluhy, ale především zájem veřejnosti, která žádá se o těchto lidech dovědět co nejvíce.

Je mnoho možností, jak se stát celebritou, buďto ku příkladu vyniknutím ve své oboru, získáním nějakého významného ocenění, obdržením prestižní ceny, sportovním či atletickým úspěchem, překonáním rekordu, nějakým neobyčejným (např. hrdinským) činem, narozením se do významné rodiny, ale také skandálem, nebo jednoduše velkým výskytem v médiích.¹⁰

2.1.5 Kýč

V této části se zabývám kýčem, protože si uvědomuji, že dětský a teenegerovský vkus a nejen můj, byl a je značně založen na líbivosti, což je jedna z vlastností kýče, se kterou si také často pohrávají i média.

Autoři Blažiček a Kropáček kýč definují takto: „*Kýč (z něm.), zobecnělé označení pro odvozený, podbíživý výtvarný projev současnosti i minulosti bez pravých uměleckých hodnot, využívající oblibu určitých námětů a motivů, v podání tradičním i módním.*“¹¹

Mnoho autorů se zabývalo otázkou, kdy kýč vznikl, jestli lze určit jeho časovou dataci, Clement Greenberg konstatuje, že kýč se zrodil současně s modernismem, také tvrdí, že kýč je výsledek průmyslové revoluce.¹²

Sociologický slovník uvádí, že Kulka definoval tři hlavní znaky kýče a to, že kýč se zaměřuje na předměty a témata, která jsou vesměs pokládána za krásná nebo mající jistou citovou sílu, tato témata a předměty musí být jednoznačně a

---

⁸ MILLS, C. Wright. *Mocenská elita*. Praha: Orbis, 1966. str. 100 - 106

⁹ čerpáno z: < <http://cs.wikipedia.org/wiki/Celebrita> > [cit. 2013-03-07]

¹⁰ čerpáno z: < <http://cs.wikipedia.org/wiki/Celebrita> > [cit. 2013-03-07]

¹¹ BLAŽÍČEK, Oldřich J., KROPÁČEK, Jiří, ed. *Slovník pojmů z dějin umění: názvosloví a tvarosloví architektury, sochařství, malby a užitého umění*. Praha: Odeon, 1991. str. 116

¹² KULKA, Tomáš. *Umění a kýč*. Praha: Torst, 1994. str. 25-34

jednoduše rozpoznatelná a že kýč nijak neobohacuje asociace propojované s danými tématy.¹³

Kýč se stal velmi rozšířeným jevem s velkým dopadem především na masovou kulturu. Jeho působení neustále roste. Můžeme jej najít téměř na každém kroku. Na billboardech podél cest, na zastávkách vlaků a autobusů, v restauracích, na nástěnkách v lékařských čekárnách aj. Ojedinělost kýče tkví v tom, že je přitažlivý a poutavý. Mnoha lidem, ne všem, se líbí. Jeho davová přitažlivost je komerčně využívána reklamními společnostmi k propagování spotřebního zboží.¹⁴

Je samozřejmé, že názory na kýč jsou rozdílné. Pro každého to může být úplně něco jiného. Autor Paulíček, zabývající se sociologií a sociologií umění, uvádí příklady těchto rozdílných názorů. „*Hermann Broch považuje za kýč Wagnera či Čajkovského, Clement Greenberg obrazy Ilji Repina a Milan Knížák sochy Olbrama Zoubka.*”¹⁵ Současně ale lze říci, že existují daleko typičtější kýče, jako je kupříkladu zahradní trpaslík, výlohy obchodů na svatého Valentýna či u příležitosti jiných svátků nebo Mickey Mouse aj. Tyto typy kýče si někdy umělci záměrně vybírají, pracují s ním a prezentují se tím, že pracují s kýčem.¹⁶ A snaží se ho povznést anebo přeměnit na umění. Práce s kýčem v umění je charakteristická pro výtvarné umění 20. a 21. století. Mnoho autorů s tímto fenoménem pracuje, dle mého názoru je to třeba americký umělec Jeff Koons.

2.2 Masová média

Pojmy z předchozí kapitoly a masová média spolu neodmyslitelně tvoří celek. Masová média nám tyto pojmy v podstatě servírují dennodenně. Masová média jsou jakýmsi prostředníkem mezi ikonami a divákem či publikem. Skrze masová média se k nám dostávají mnohé informace, mimo jiné i o těchto idolech. V této kapitole se tedy chci zabývat masovými médii, vlivy na člověka a dalšími souvisejícími pojmy.

---

¹³ JANDOUREK, Jan. *Slovník sociologických pojmů: 610 hesel*. Praha: Grada, 2012. str. 140

¹⁴ KULKA, Tomáš. *Umění a kýč*. Praha: Torst, 1994. str. 25-34

¹⁵ PAULÍČEK, Miroslav. *Nikdo se neodvází říci, že je to nudné: sociologie vysokého a nízkého umění*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2012. str. 61

¹⁶ tamtéž, str. 61 - 65

2.2.1 Masová média

Autoři Jirák a Köpplová, zabývající se problematikou a tématem masových médií, uvádějí tuto definici: „ *Zpravidla se těmito výrazy rozumí periodický tisk (čili především noviny a časopisy určené široké veřejnosti) a rozhlasové a televizní vysílání, ale stále častěji také veřejně dostupná sdělení na internetu...* ”¹⁷ Která buďto mají charakter výstupu produkční organizace jako jsou třeba zpravodajské portály, hromadění uživatelských příspěvků jako je oblíbený server YouTube anebo různých individuálních počinů, ku příkladu autorské blogy, případně kontaktních sociálních sítí, v poslední době velice populárních, u nás nejznámější facebook či twitter.¹⁸

Jedná se tedy o formy sociální komunikace, jejichž společným typickým rysem je to že, prostřednictvím různých technických a distribučních možností, se stávají přístupné neomezenému počtu uživatelů a příjemců, kteří je pak následně užívají. Také těmto adresátům nabízejí obsahy, které pro ně mohou být následně použitelné. Tyto obsahy jsou předkládány a nabízeny pravidelně a průběžně. Existence těchto forem komunikace je závislá na uživateli, ale především na jejich potřebách a zájmech.¹⁹

Masová média spojuje to, že jsou obsahově univerzální, těší se velké oblíbenosti a jsou v zásadě veřejného charakteru. V kulturní oblasti se stávají masová média důležitým kanálem kulturní reprezentace a hlavním pramenem obsahů sociální skutečnosti a základem pro vytvoření a udržování sociální identity.²⁰

Masová média jsou součástí a podněcovatelem osobité, celospolečenské, historickým vývojem podmíněné dorozumivací aktivity člověka, prezentují svébytnou část sociální komunikace.²¹

---

¹⁷ JIRÁK, Jan, KÖPPLOVÁ, Barbora, *Masová média*. Praha: Portál, 2009. str. 21

¹⁸ tamtéž, str. 21-46

¹⁹ tamtéž, str. 21-46

²⁰ tamtéž, str. 21 -46

²¹ tamtéž, str. 21-46

2.2.2 Média a kultura

V mediální produkci a v obsahu médií se odrážejí nejrůznější stránky kulturního prostředí, ve kterém média působí. Média jsou součástí společnosti a kultury a vzájemně se ovlivňují. Můžeme sledovat rozdíly mezi médii v jednotlivých společnostech a kulturách. Různé kultury kladou rozdílný důraz na sdělování informací a událostí.²²

2.2.3 Vliv médií na jednotlivce

Masová média, ať už chceme nebo ne, denně ovlivňují náš běžný život a působí na nás jako na člověka, také na náš organismus, na naše poznatky, postoje, citovou složku, prožívání či chování. Autoři Jirák a Köpplová si tedy všímají čtyřech hlavních složek, na které mají vliv: „*Rozlišujeme působení kognitivní povahy, ovlivňování postojů a emocí, vyvolávání fyziologických reakcí a působení na chování jednotlivců.*”²³

2.2.3.1 Poznávací působení médií

Kognitivní působení pojmenovává vlastnost médií poskytovat podněty, které je možno se naučit. Média nabízejí svým uživatelům mnohé informace, vědomosti, představy či poznatky, které je možné si zapamatovat, vybavovat a následně využívat. Toto učení se odehrává záměrně i nezáměrně.²⁴ Prostřednictvím sledování filmů, nejrůznějších tematických pořadů, večerních zpráv či čtením novin a různých druhů časopisů.

---

²² JIRÁK, Jan, KÖPPLOVÁ, Barbora, *Média a společnost*. Praha: Portál, 2003. str. 55-57

²³ JIRÁK, Jan, KÖPPLOVÁ, Barbora, *Masová média*. Praha: Portál, 2009. str. 356

²⁴ tamtéž, str. 355-362

2.2.3.2 Působení médií na postoje

Média dovedou obsahy, které ve svých produktech poskytují, vytvářet, uzpůsobovat a rozvíjet jimi mínění, teorie, postoje a přesvědčení svých uživatelů a v důsledku i veškeré společnosti či početných skupin.²⁵

2.2.3.3 Emocionální působení médií

Média mohou vyvolat odlišně silné emocionální účinky, jako je smutek, touha, nuda, které můžeme zařadit ke slabším citovým odezvám, až po silnější, kupříkladu strach, hněv či slast. Obzvláště strach, hrůza a úzkost jsou emocionálními odezvami na mediální produkt. Obsahy pokoušející se vzbudit silné citové reakce, představují osobitou oblast lidského dorozumívání a doprovázejí člověka pravděpodobně odedávna. Děsivé historiky a horory se pokouší vyvolat zděšení, hrůzu, strach a napětí, romantické příběhy zase dojetí. Pokud je člověk dlouhodobě a často vystavován emocionálně vzrušivým podnětům, postupně dochází k jakési otupělosti a znečitlivělosti vůči těmto podnětům, zvykne si na ně. V devadesátých letech 20. století se k těmto mediálním produktům ještě připojily televizní show, které jsou stále oblíbené, nazývané „reality show“, jako jsou Výměna manželek, Big Brother, VyVolení, Pošta pro tebe aj., jejichž cílem je vzbudit silné citové odezvy.²⁶

2.2.3.4 Fyziologické reakce

Jak tvrdí Jiráček a Köppllová, média mohou také vyvolat i samovolné fyziologické odezvy lidského organismu. Tyto reakce se většinou neliší od reakcí na jiné podněty, někdy se ale mohou spojovat s některými druhy mediálních obsahů. Napínavý film s nějakým tajemstvím, záhadou, který je závislý na rychlosti a správném rozhodnutí hlavní postavy, může vést ke krátkodobému zrychlení srdečního tepu. U poslechu slavnostní hudby může naskakovat husí kůže. Naopak klidná příjemná relaxační hudba může přivodit uvolnění, i svalové, zpomalení tepu a dechu.²⁷

---

²⁵JIRÁK, Jan, KÖPPLLOVÁ, Barbora, *Masová média*. Praha: Portál, 2009. str. 355-362

²⁶ tamtéž, str. 355-362

²⁷ tamtéž, str. 355-362

2.2.3.5 Působení médií na chování jedince

V publikaci *Masová média*, Jiráková a Köpplová objasňují toto působení takto: „ *Vystavení se určitému mediálnímu obsahu může zřejmě podpořit změnu ve spotřebitelském chování...* ”²⁸ Impulsy z médií, obyčejně ve formě otevřené či skryté reklamy, mohou povzbudit potřebu nějakého zboží nebo služby, podobně jako v komunikačním chování, viděný pořad anebo přečtené dílo či zpráva, se tak mohou stát konverzačním předmětem, nějaká výstižná citace z knihy, vtipná hláška z filmu, se může stát součástí rozhovorů. Dalším ukázkou vlivu médií na vystupování, je možnost imitace chování prezentované v médiu. Vliv médií na chování jedinců se však netýká jen rizika nápodoby násilných obsahů, ale taktéž např. rizik spojených s nápodobou fyzických vzorů, snaha dosáhnout vyhublých proporcí současných modelek prezentovaných v médiích jako ideál krásy, kterému se mnohé dívky a ženy chtějí přiblížit, může vést ke špatným stravovacím návykům, k jejich narušení ústícih někdy až k anorexii či bulimii. Tyto proměny v chování jsou důsledkem působení médií, zahrnují mnohé projevy od společenských změn, které se objevily po zavedení nových komunikačních technologií, kupříkladu velké změny ve volnočasových aktivitách spojované s příchodem kinematografie, televize nebo internetu.²⁹

2.2.4 Publikum

V této části bych se chtěla zaměřit na příjemce či adresáty, čili na publikum masových médií, protože v podstatě i já jsem jeho součástí a členem.

V knize *Média a společnost* Jiráková a Köpplová definují publikum. „ ... *publikum (původně latinský výraz pro veřejnost, stát či obec) zpravidla slouží pro kolektivní označení uživatelů nějakého média, či v širším smyslu příjemců nějakého obecně dostupného sdělení...* ”³⁰ Může jít třeba o divadelní inscenaci, filmové promítání, fotbalový zápas, časopis, nebo rádiovou stanici. Mohli bychom si myslet, že synonymem by mohlo být slovo obecnstvo, ale není tomu tak. Pro obecnstvo je důležitá jednota místa času. Kdežto publikum nemusí

---

²⁸JIRÁK, Jan, KÖPPLOVÁ, Barbora, *Masová média*. Praha: Portál, 2009. str. 360

²⁹ tamtéž, str. 360 - 362

³⁰ JIRÁK, Jan, KÖPPLOVÁ, Barbora, *Média a společnost*. Praha: Portál, 2003. str. 86

být ve stejný čas na stejném místě. Díky technickým možnostem médií dochází k šíření sdělení mezi publikem. Můžeme tedy mluvit o mediálním publiku.³¹

2.2.4.1 Mediální publikum

Jirák a Köpplová konstatují, že pro mediální publikum lze najít několik charakteristických rysů jako je účast, ať už na jednom místě, nebo odděleně, plánované a organizované sledování nějaké veřejně prováděné či obecně dostupné činnosti, která má světský charakter a může sloužit zábavě, potěšení či poučení, jedinec se dobrovolně rozhoduje, čemu bude věnovat pozornost.³²

2.2.4.2 Masové publikum

Mnoho rysů mediálního publika je charakteristické i pro masové publikum. Což je různorodá, heterogenní skupina příjemců, jejímž členem se může stát každý a nikdo není předem vyloučen. Jednotliví členové se neznají, zůstávají v anonymitě. Pro masové publikum je v podstatě jediným pojítkem médium samotné, protože skupina jako taková nemá žádnou vnitřní strukturu, hierarchii, rozdělení rolí, žádné tradice ani rituály.³³

2.2.4.3 Vývoj mediálního publika

Zmíněné etapy na sebe nemusí nutně navazovat, tyto typy publika mohou existovat vedle sebe.

Období elitního publika – toto publikum tvořila vzdělanější a kultivovanější část společnosti a bylo poměrně malé.

Období masového publika – zde už může být publikem celá populace, všechny vrstvy společnosti. Začalo se utvářet v 19. století ze čtenářské obce a rozvíjí se až po diváky současných televizí s vysokým podílem zábavních obsahů.

---

³¹ JIRÁK, Jan, KÖPPLOVÁ, Barbora, *Média a společnost*. Praha: Portál, 2003. str. 86-96

³² tamtéž, str. 86-96

³³ tamtéž, str. 86-93

Období specializovaného publika – toto publikum se vyznačuje tím, že již má vyhraněné a specializované zájmy, je výrazně homogenní. Umožnilo také vznik specializovaných časopisů, rozhlasových a televizních stanic.

Období interaktivního publika – jedinec si vybírá a určuje, co bude číst nebo poslouchat, na co se bude dívat, na jaký kanál.³⁴

2.3 Identita

V této části diplomové práce bych se chtěla zabývat identitou a identifikací a jejich vysvětlením a s nimi spojenými pojmy. Hledání a imitování vzorů neodmyslitelně souvisí s utvářením identity člověka.

2.3.1 Identita

Dle slovenských autorů Výrosta a Slaměníka je identita v psychologii chápána jako přežívání toho, čím jedinec je (vlastní autenticity, jedinečnosti a konzistentnosti v čase a prostoru) nebo jako individua či člena lidské společnosti.³⁵

Podle několika autorů je identita tvořena třemi složkami:

- „ 1) je tvořena sumou předchozích identifikací
- 2) dále je tvořena vrozenými vlohami a získanými dispozicemi
- 3) možnostmi, které v dané době nabízí jedinci společnost ”³⁶

2.3.2 Hledání identity

Hledání identity je pokládáno za hlavní znak adolescence. Jak říká Nakonečný, projevuje se to třeba tím, jak mladí lidé zkoušejí a střídají různé „ masky ”, například u způsobu zábavy, vzhledu a střihu vlasů, imitování jednoho a pak druhého „ hrdiny ”. Obraz sebe sama je závislý na ostatních lidech, jednotlivec se pokouší být oblíbený a bojí se zneuznání. Zvolený účes, oděv i

---

³⁴ JIRÁK, Jan, KÖPPLOVÁ, Barbora, *Média a společnost*. Praha: Portál, 2003. str. 86-96

³⁵ VÝROST, Jozef, SLAMĚNÍK, Ivan. *Sociální psychologie*. Praha: ISV – nakladatelství, 1997. str. 211

³⁶ NAKONEČNÝ, Milan. *Sociální psychologie*. Praha: Academia, 1999. str. 258

oblíbená hudba by se měly shodovat se standarty jeho vztažné skupiny, ale jeho sebepojetí je zatím nestabilní.³⁷

2.3.3 Fasáda

Sociolog E. Goffman používá tohoto pojmu a rozumí jím prostředky, které jedinec používá cíleně i mimovolně během vystupování. Tyto prostředky se neobjevují se pouze v chování, ale také v jakýchkoli „ scénických dekoracích ” a insigniích spojovaných s postavením, úřadem, oděvem, pohlavím, věkem a aj., s dekoracemi, jako je nábytek a zařízení bytu, auto atd. Spousta věcí, kterými se obklopujeme, jejichž využití je spíše zdobného charakteru než praktického, ale je součástí scény, pro danou roli. Přijme – li nebo získá člověk jistou společenskou roli, zjišťuje, že je propojena s určitou fasádou, jistými objekty, ale i s určitými rituály.³⁸

2.3.4 Identifikace

Identifikace neboli ztotožnění, o níž autor Jean Mitry, který se zamýšlí nad identifikací ve filmu, říká, že může dojít k identifikaci s filmovým hrdinou, prostřednictvím něhož dochází k naplnění naší vůle, kterou v běžném životě nemůžeme rozvinout. Vložením motivů do jejich jednání, činy, které bych chtěl vykonat v podobné nebo stejné situaci. Umožňuje mi to prožívat události bez nebezpečí, vstupovat do nejrůznějších situací, popř. je kdykoli opustit, bez jakýchkoli následků, což by v reálném světě nešlo. Mohu v něm poznat svou neuspokojenou vůli, své ideální já. Vše se děje „ jako by ” herec byl naším dvojníkem, ztělesněním našeho intencionálního já.³⁹ „ *Stává se pro nás určitým druhem náhražky, jež má dovést naše já ke splnění; bere na sebe to já, kterým jsem nemohl být já sám.* ”⁴⁰

---

³⁷ NAKONEČNÝ, Milan. *Sociální psychologie*. Praha: Academia, 1999. str. 252-261

³⁸ tamtéž, str. 252-261

³⁹ *Film a divák: 4 studie ze sociol. a psychol. filmu*. Praha, 1967. str. 54-71

⁴⁰ tamtéž, str. 62

2.3.4.1 Imitace

Také nápodoba, napodobování, kopírování. Imitace, oproti identifikaci, nevzniká během sledování filmu, ale až následně po něm. Jde spíše o nápodobu, něčeho, co jsme v průběhu filmu na postavě či hrdinovi viděli, vychází ze sympatie, která se stává důvodem k imitaci, ať už jde o účes nebo třeba styl oblékání.⁴¹

2.3.5 Gender

Gender je také neodmyslitelnou součástí naší identity. Toto označení bylo poprvé použito v roce 1955 autorem J. Moneyem v článku o mužství a ženství. Původně anglické slovo gender, neboli rod, vyjadřuje rozdíly mezi muži a ženami, především v kulturních a sociálních vzorcích chování.⁴² Autorka Janošová ve své publikaci zaměřené na dívčí a chlapeckou identitu, chápe gender jako: „*Rodové rozdíly mají v historickém a společensko-kulturním kontextu proměnlivý charakter a jejich podoba je v různých společnostech velmi rozmanitá.*“⁴³ Vymezením ženského a mužského dané kultury, vypovídá o stupni svého sociálního vývoje a také o charakteru vztahů mezi muži a ženami.⁴⁴

2.3.5.1 Genderová identita

Autorka Janošová pojímá genderovou identitu jako vnitřní a ryze osobní složku lidské osobnosti. Je součástí našeho já, je specifická a jedinečná. Je tvořena rodovými atributy, které jedinec prožívá jako jemu vlastní. Součástí genderové identity se stávají ty obsahy genderové role, které jsou v souladu s vnitřním prožíváním jedince. S genderovou rolí jsou však spojeny i vnější projevy, s nimiž se jedinec nemusí ztotožňovat.⁴⁵

---

⁴¹ *Film a divák: 4 studie ze sociol. a psychol. filmu.* Praha, 1967. str. 54-71

⁴² JANOŠOVÁ, Pavlína. *Dívčí a chlapecká identita: vývoj a úskalí.* Praha: Grada, 2008. str. 40-43

⁴³ tamtéž, str. 40

⁴⁴ tamtéž, str. 40-43

⁴⁵ tamtéž, str. 40-43

2.4 Pop art

V této části bych chtěla zmínit umělecký směr pop art, který vycházel z konzumního života, společnosti, každodennosti, populární kultury, z čehož v podstatě čerpám i já ve své práci.

2.4.1 Interpretace směru

Pop art začal vznikat v polovině 50. let 20. století a reagoval na poválečné abstraktní umění a odmítal jej, což umělce vedlo mimo jiné, k návratu k figurálním námětům, často stylizovaným. Nejvíce dominantní byl v 60. a 70. letech 20. století v Americe a Británii, ale objevil se samozřejmě i jinde. Umělci čerpali tedy z populární kultury, která je obklopovala na každém kroku, v televizích, ve filmech, v časopisech, v reklamách, komiksech aj. Zobrazovali tedy každodenní svět, předměty každodenní potřeby, světské výjevy, konzumní a moderní společnost. Zároveň si pohrávali s ironií, humorem a satirou. Tento směr, pravděpodobně více jak jiná moderní umělecká hnutí, dosáhl velkého úspěchu u široké veřejnosti, nejspíše skrz to, že často užíval známou ikonografii. Za jednoho z hlavních a nejvíce známých představitelů tohoto směru je považován americký umělec slovenského původu, Andy Warhol, jehož sítotiskové Marilyn zná téměř celý svět.

Dodnes je tento směr velmi oblíbený, často parodovaný a opakovaný v mnoha reklamách, hudebních klipech aj.⁴⁶

2.5 Textil

*„ Textil nás provází doslova po celý život, od kolébky až do hrobu. Dotýká se nás osobně, a to jak doslova, tak i v přeneseném významu. ”*⁴⁷ Proto k němu máme asi daleko více bližší a intimnější vztah než třeba k dalším oblastem užitě tvorby či řemesla. Působí na všechny naše smysly, kromě chuti. Kromě různých tepelných vlastností má především estetickou funkci. Nejenže je náš šatník tvořen

---

⁴⁶ *Umění: velký obrazový průvodce*. Praha: Knižní klub, 2010. str. 533 - 546

⁴⁷ SKARLANTOVÁ, Jana, VECHOVÁ, Marie. *Textilní výtvarné techniky*. Plzeň: Fraus, 2005. str. 9

textilem, podílí se i na našem stylu bydlení, na jeho výzdobě, ve formě bytového a dekoračního textilu už od pradávna. Toto médium se tedy podílí na jedinečné atmosféře našeho domova a celkově života. Vnímáme to velmi citlivě a nelze to tak jednoduše vyjádřit.⁴⁸

Významnou funkci v textilu plní také dekor. „ *S textilem je dekor úzce spjat a již od samotného počátku vzniku textilií plnil řadu funkcí.* ”⁴⁹ Musel plnit požadavky krásy, které se měnily s dobou a hrají významnou roli i dnes. Dekor také plní funkci praktickou, protože chrání materiál před znečištěním nebo pomačkáním. Splňoval také funkci reprezentační.⁵⁰

Ve druhé polovině 20. století dochází k relativně velkým změnám v textilní tvorbě a k jejímu vnímání. „ *Textilní tvorba se postupně proměňovala a stala se prostředkem vyjádření humanistických hodnot, prostředkem otevírajícím významy, symbolické hodnoty textilu, i prostředkem k rozvíjení senzitivity vůči hmotnému světu.* ”⁵¹ Začala se objevovat témata, která se zaměřují především na člověka, jeho životní příběhy, události a zážitky, jeho duševní a vnitřní prožívání.⁵²

2.5.1 Výšivka

Můžeme ji charakterizovat jako „ *...způsob dekorování podkladového materiálu nití...* ”⁵³ Výšivka si až po současnost prošla dlouhým vývojem. „ *První doklady o primitivních výšivkářských technikách pocházejí už z neolitu.* ”⁵⁴ Je to způsob dekorování textilu, spojen především s ženskou prací, vyšívalo se jak v klášterních dílnách, tak na panovnických dvorech, vyšívání se věnovaly také mnohé manželky panovníků i královny, kupříkladu Eliška Přemyslovna nebo také Marie Terezie. Nesmíme opomenout také církevní a měšťanské výšivky či lidové výšivky a také krojové výšivky.⁵⁵

---

⁴⁸ SKARLANTOVÁ, Jana, VECHOVÁ, Marie. *Textilní výtvarné techniky*. Plzeň: Fraus, 2005. str. 14-20

⁴⁹ tamtéž, str. 33

⁵⁰ tamtéž, str. 32-37

⁵¹ ŠTEIGLOVÁ, Taťána. *Významné osobnosti světové textilní tvorby a bienále v Lausanne*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009. str. 129

⁵² tamtéž, str. 129

⁵³ JÁNOŠOVÁ, Martina. *Malované jehlou*. Praha: ROH, 1985. str. 8

⁵⁴ tamtéž, str. 8

⁵⁵ tamtéž, str. 8 - 9

V posledních letech už tvorba výšivky není chápána pouze jako domácí práce, ale nalézá uplatnění také v současném umění, mnozí umělci si ji volí pro zpracování své tvorby, stává se výrazem sdělení obsahů.

2.6 Inspirační zdroje

V této části diplomové práce uvádím několik autorů, jejichž tvorbou jsem se inspirovala.

2.6.1 Autoři pracující s ikonou

Zde bych chtěla uvést několik umělců, kteří stejně jako já pracovali ve své tvorbě s tématem ikon a idolů.

2.6.1.1 Andy Warhol

Americký umělec, slovenského původu, který se narodil rusínským přistěhovalcům. Jeden z hlavních představitelů pop artu. Po studiích odešel do New Yorku, kde z počátku pracoval jako ilustrátor a tvůrce užité grafiky. „*Od roku 1960 začíná vytvářet obrazy, které vycházejí z komiksových předloh a jako motivy přejímá ikony amerického reklamního a konzumního světa: láhve Coca Coly, dolarové bankovky, konzervy Campbellovy polévky.*”⁵⁶ Také se věnoval tvorbě portrétů slavných osobností té doby jako Marilyn Monroe, Elizabeth Taylor, Jackie Kennedyové aj. Ve své tvorbě taktéž pracuje s opakováním motivů. Také založil umělecké studio The Factory, kde se scházeli umělci, tvořil zde své sítotisky a jiná díla, věnoval se také hudbě, natočil mnoho filmů. Mimo jiné vydával časopis Interview.⁵⁷

---

⁵⁶ RUHRBERG, Karl et. al. *Umění 20. století: [malířství, sochařství a objekty, nová média, fotografie]*. Praha: Slovart, 2011. str. 827

⁵⁷ čerpáno z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Andy_Warhol> [cit.2013-03-16]

Obr. 1: Andy Warhol, Marilyn Diptych, akryl na plátně, 145 x 205 cm, 1962⁵⁸

Obr. 2: Andy Warhol, Red Jackie, 1964⁵⁹

⁵⁸ čerpáno z: < <http://www.tate.org.uk/art/artworks/warhol-marilyn-diptych-t03093> > [cit. 2013-04-06]

⁵⁹ čerpáno z: < <http://www.andywarhol.net/red-jackie.jsp> > [cit. 2013-04-06]

2.6.1.2 James Rosenquist

Americký malíř, který studoval umění. Jeden z představitelů pop artu. Zpočátku pracoval jako designér a malíř plakátů a také jako aranžér výkladních skříní. Po zřízení ateliéru začal pomalovávat transparenty křiklavými barvami a symboly reklamního průmyslu. Vytváří monumentální plátna, jakoby asambláže z fragmentů všedního světa a z prvků obrazové reklamy. V jeho tvorbě jsou patrné komerční prvky, které tvoří základy městské společnosti. Často používá jasné a ploché barvy reklam. S oblibou poukazuje na pozitivní i negativní jevy moderní doby.⁶⁰

Obr. 3: James Rosenquist, President Elect, 1960 – 61, 228 x 365,8 cm⁶¹

2.6.1.3 Robert Lebeck

Německý fotograf, který studoval etnologii v Curychu. Pracoval jako fotoreportér a fotograf pro časopisy v Hamburku a New Yorku. Patří k významným německým fotografům 20. století.⁶² Ve své tvorbě se mimo jiné

⁶⁰ RUHRBERG, Karl et al. *Umění 20. století: [malířství, sovitury a objekty, nová média, fotografie]*. V Praze: Sloart, 2011. str. 797

⁶¹ čerpáno z: < <http://www.guggenheim-bilbao.es/en/exhibitions/james-rosenquist-a-retrospective/> > [cit. 2013-03-16]

⁶² RUHRBERG, Karl et al. *Umění 20. století: [malířství, sovitury a objekty, nová média, fotografie]*. V Praze: Sloart, 2011. str. 759

věnuju fotografování portrétů známých osobností ze světa literatury, umění a filmu.

Obr. 4: Robert Lebeck, Joseph Beuys, 1970 ⁶³

Obr. 5: Robert Lebeck, Romy Schneider, 1976⁶⁴

2.6.1.4 Helmut Newton

Německý fotograf, pocházející ze zámožné židovské rodiny. Proslavil se především fotografiemi pro Vogue, Elle, Marie Claire nebo Playboy. Byl fascinován ženami, nočním životem prostitutek a transsexuálů, které bylo možné spatřovat jen v noci a svou tvorbou je chtěl přiblížit společnosti. Helmut Newton byl také portrétní fotograf. Nafotil mnoho významných osobností nebo hereckých hvězd, jako je Sigourney Weaverová, Sophia Lorenová aj.⁶⁵

⁶³ čerpáno z: < <http://hotparade.tumblr.com/page/386> > [cit. 2013-03-16]

⁶⁴ čerpáno z: < <http://everyday-i-show.livejournal.com/81683.html> > [cit. 2013-03-16]

⁶⁵ čerpáno z: < http://cs.wikipedia.org/wiki/Helmut_Newton > [cit. 2013-03-16]

Obr. 6: Helmut Newton, Jodie Foster, 1987⁶⁶

2.6.1.5 František Matoušek

Český autor, pro kterého je charakteristická práce s džínovinou. Pracuje technikou páření textilu a džínoviny. Sérii džínových obrazů odstartoval v 90. letech 20. století podobiznami popových zpěváků a herců. Přiznává jakési oslnění těmito ikonami a zároveň je nemilosrdně shazuje v jejich zdánlivé velikosti. Později touto technikou vytváří portréty členů rodiny, přátel a také výjevy z krajin.⁶⁷

---

⁶⁶ čerpáno z: < http://www.ocaiw.com/galleria_fotografi/index.php?author=newton&id=38 > [cit. 2013-03-16]

⁶⁷ čerpáno z: < <http://www.artlist.cz/?id=1606> > [cit. 2013-03-16]

Obr. 7: František Matoušek, Bohdalka, 45 x 40 cm, 1997⁶⁸

Obr. 8: František Matoušek, Marta Kubišová, 37,5 x 30,5 cm, 1997⁶⁹

2.6.1.6 David LaChapelle

Se svou tvorbou začal v 80. letech 20. století jako fotograf slavných osobností. Ještě předtím vystavoval v New Yorkských galeriích, kde ho objevil Andy Warhol a nabídl mu práci v jeho časopise Interview . Portrétoval známé osobnosti od modelek přes herce až po zpěváky. Ve své tvorbě se zabývá zvrhlostí a groteskností dnešní kultury. Inspiraci nachází v tvorbě Andyho

---

⁶⁸ čerpáno z: <<http://www.artlist.cz/?id=1606>> [cit. 2013-03-16]

⁶⁹ čerpáno z: <<http://www.artlist.cz/?id=1606>> [cit. 2013-03-16]

Warhola, ve výjevech ze života Krista, u básníka Williama Blake nebo v Michelangelových freskách v Sixtinské kapli. Zároveň kritizuje konzumní materialismus, zánik víry a tradic a také nesmyslnost válek. Mimo jiné režiruje také hudební videa, např. pro Eltona Johna, Jennifer Lopez aj.⁷⁰

Obr. 9: David LaChapelle, Naomi Campbell, 1999⁷¹

Obr. 10: David LaChapelle, Christina Aguilera, 2003⁷²

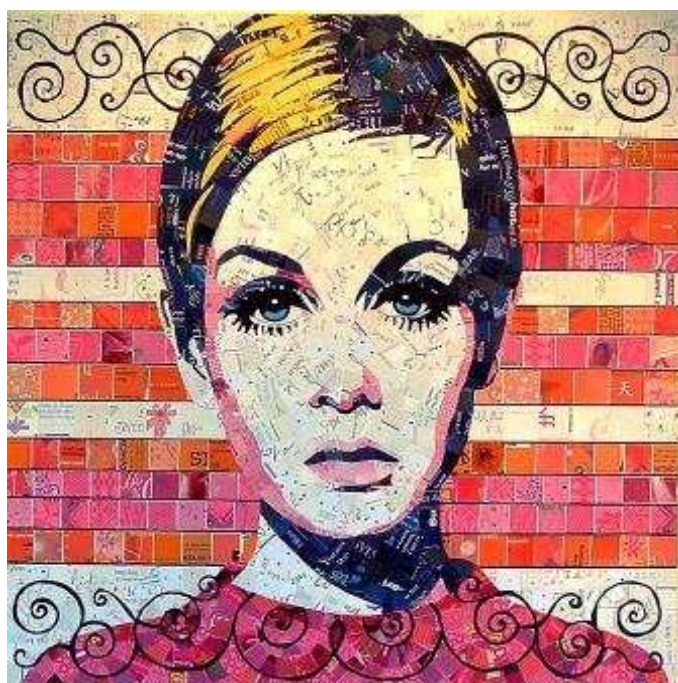
⁷⁰ čerpáno z: < http://cs.wikipedia.org/wiki/David_LaChapelle> [cit. 2013-03-16]

⁷¹ čerpáno z: < <http://www.davidlachapelle.com/series/naomi-campbell/>> [cit. 2013-03-16]

⁷² čerpáno z: < <http://www.davidlachapelle.com/series/christina-aguilera/>> [cit. 2013-03-16]

2.6.1.7 Sandhi Schimmel Gold

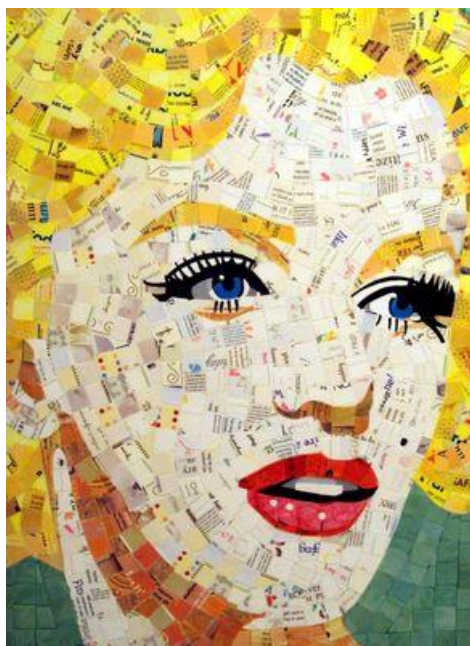
Americká autorka, která se umění věnovala od malička, ale nestudovala jej, je spíše samouk. Pracuje především s nevyžádanou poštou, s odpadním materiálem. V podstatě recykluje tisíce nechtěných slov a dává jim nový život. Pracuje technikou mozaiky, kterou studovala při svých zahraničních cestách. Vytváří ekologickou portrétní mozaiku technikou pocházející z roku 1912, zvanou Papier Collés neboli lepený papír. Její práce je ekologická a neničí přírodu. Nejčastěji tvoří portréty slavných osobností jako je Twiggy a Elizabeth Taylor aj. Také tvoří portréty i na zakázku.⁷³

Obr. 11: Sandhi Schimmel Gold, 1967, 2006⁷⁴

⁷³ čerpáno z: < <http://www.designmagazin.cz/umeni/25161-schimmel-lepi-mozaiky-portretu-z-nevyzadane-posty.html> > [cit. 2013-03-17]

⁷⁴ čerpáno z: < <http://www.schimmelart.com/collection.htm> > [cit. 2013-03-17]

Obr. 12: Sandhi Schimmel Gold, Movie Star, 2006⁷⁵

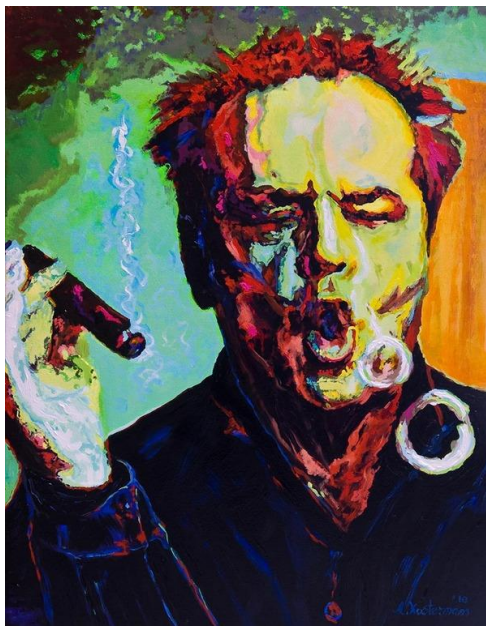
2.6.1.8 Tos Kostermans

Nizozemský malíř, který vystavuje po celém světě. Jeho styl lze charakterizovat jako magický realismus s nádechem impresionismu. Chování lidí je pro něj velkou inspirací, specializuje se především na portréty. Zajímají ho zejména krásné ženy, manžela či muže staví do podřízené role. Obrazy jsou záměrně velmi realistické, protože chce zdůraznit, jak se chováme za určitých okolností. Často si vybírá herce a modelky, kterým přiděluje různé role.⁷⁶

---

⁷⁵ čerpáno z: < <http://www.fashioninfilms.com/tag/grace-kelly/> > [cit. 2013-03-17]

⁷⁶ čerpáno z: < <http://www.behance.net/toskostermans> > [cit. 2013-03-17]

Obr. 13: Tos Kostermasn, Smoking Jack, akryl na plátně, 70 x 90 cm, 2010⁷⁷

Obr. 14: Tos Kostermans, Proud to be a woman, akryl na plátně, 89 cm x 1300 cm, 2011⁷⁸

---

⁷⁷ čerpáno z: < <http://www.behance.net/gallery/Different-subjects-and-styles/2122332> > [cit. 2013-03-17]

⁷⁸ čerpáno z: < <http://www.behance.net/gallery/Different-subjects-and-styles/2122332> > [cit. 2013-03-17]

2.6.1.9 Annie Leibovitz

Jedna z nejdůležitějších světových fotografek, která se proslavila především portrétními a inscenovanými fotografiemi. Začínala v časopise Rolling Stone, kde se za krátko vypracovala až na hlavní fotografku časopisu. Byla také jmenována oficiální fotografkou kapely Rolling Stones a vydala se s nimi na turné. Je autorkou nejznámějšího portrétu Yoko Ono a Johna Lennona. Také pracuje pro časopis Vanity Fair a Vogue aj. Před jejím objektivem stály mnohé celebrity i prezidentské rodiny a osobnosti z různých oblastí kultury. V roce 2007 byla požádána anglickou královnou Alžbětou, aby vytvořila její oficiální snímky.⁷⁹

Obr. 15: Annie Leibovitz, The Queen of England, 2007⁸⁰

⁷⁹ čerpáno z: < http://cs.wikipedia.org/wiki/Annie_Leibovitz > [cit. 2013-03-17]

⁸⁰ čerpáno z: < <http://www.guardian.co.uk/artanddesign/jonathanjonesblog/2007/may/02/annieleibowitzoannieleian> > [cit. 2013-03-17]

Obr. 16: Annie Leibovitz, First Lady Michelle Obama, fotografie pro časopis Vogue, 2009⁸¹

Obr. 17: Annie Leibovitz, Kirsten Dunst jako Marie Antoinetta, pro časopis Vogue, 2006⁸²

---

⁸¹ čerpáno z: < <http://www.mymodernmet.com/profiles/blogs/barack-and-michelle-obama-in> > [cit. 2013-03-17]

2.6.1.10 Zorka Ságlová

Česká umělkyně, která studovala na VŠUP v Praze u A. Kybala, v textilním ateliéru. Zabývala se středověkou tapisérií a jejími parafrázemi. Jejím charakteristickým znakem je králík, kterého pak následně zkoumala v historických a kulturních kontextech, pohrávala si s jeho podobou. Zabývala se mimo jiné rovněž land artem.⁸³ Vytvořila také tapisérii Pocta Rudolfu Schlattauerovi, který na počátku 20. století založil gobelínku ve Valašském Meziříčí a též se zabýval tapisérií. Při tvorbě této tapisérie se inspirovala jeho dílem, noční krajinou s netopýrem a vlčími máky. Tento námět však významově posunula do podoby dnešní doby a použila kreslenou a filmovou postavu Batmana.⁸⁴

Obr. 18: Zorka Ságlová, Pocta Rudolfu Schlattauerovi – Batman, tapisérie, 240 x 240 cm, 1982⁸⁵

⁸² čerpáno z: <

<http://www.kirstenimages.com/kirstenimages/displayimage.php?album=1291&pos=2> > [cit. 2013-03-19]

⁸³ čerpáno z: < <http://www.artlist.cz/index.php?id=499> > [cit. 2013-03-19]

⁸⁴ čerpáno z: < <http://www.artlist.cz/?id=514> > [cit. 2013-04-08]

⁸⁵ čerpáno z: < <http://www.artlist.cz/?id=514> > [cit. 2013-04-08]

2.6.2 Autoři pracující technikou výšivky

V této části diplomové práce uvádím několik autorů, pracujících technikou výšivky, kterou i já využívám v praktické části mé diplomové práce.

2.6.2.1 Jenny Hart

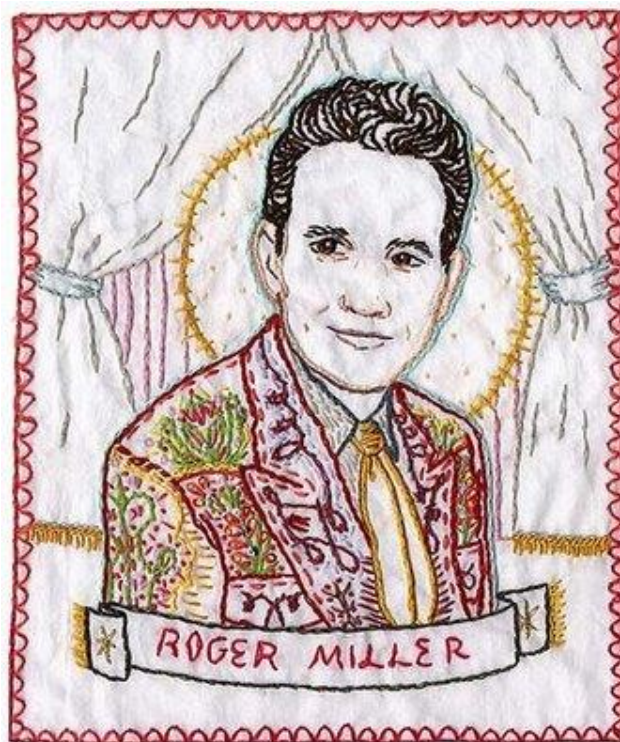
Americká umělkyně, která je nejvíce známá v Americe i v Evropě skrze její vyšívaná díla, kterými se proslavila. Také vlastní designerskou společnost Sublime Stitching. Její práce byla publikována v mnoha knihách a časopisech včetně Voque, The New York Time Magazine aj. Vystavovala v New Yorku, Londýně, Paříži, L.A. Získala také několik ocenění. Její práce je zastoupena v mnoha veřejných i soukromých sbírkách, včetně pozůstalosti Elizabeth Taylor a ve stálé sbírce Smitsonian American Art Muzeum. Pracuje a žije v Los Angeles a Kalifornii. Na svých vyšívaných plátnech nejčastěji zobrazuje slavné osobnosti.⁸⁶

Obr. 18: Jenny Hart, Piaf, výšivka, 18 x 20 cm, 2002⁸⁷

⁸⁶ čerpáno z: < http://jennyhart.net/#8b2/custom_plain > [cit. 2013-03-17]

⁸⁷ čerpáno z: < <http://jennyhart.net/#8c6/flickr> > [cit. 2013-03-17]

Obr. 19: Jenny Hart, Roger Miller, výšivka, 13 x 15 cm, 2003⁸⁸

2.6.2.2 Vendula Chalánková

Všestranná česká umělkyně, která v roce 2006 absolvovala na FAVU ateliér Enviroment u Vladimíra Mertvy a Mariána Pally. Její tvorba obsahuje obrazy, instalace, ilustrace, komiksy, šperky a užité umění. Hlavním tématem její práce je ženství. S oblibou ve své tvorbě používá černý humor. Je také majitelkou designerské značky Zvrhlý vkus, pod kterou můžeme najít řadu neobvyklých doplňků a nejrůznějších šperků. Častokrát ve své tvorbě čerpá z věcí od Vietnamců, pracuje také s umělými hmotami, protože ji celé dětství obklopovaly. U dalších námětů vychází z běžného života, ze všeho, co se děje kolem ní, nebo také z rozhovorů s její kamarádkou či přítelem. Pracuje taktéž s textilem a výšivkou, mnoho námětu pro svou tvorbu také čerpá ze svého dětství, ze vzpomínek. Mimo jiné vytváří šité ilustrace pohádkových knížek. V roce 2010 získala Zlatou stuhu za knížku O červené Karkulce a v roce 2006 Cenu Nadání J.M. a Z. Hlávkových.⁸⁹

⁸⁸ čerpáno z: < <http://theconstantgatherer.blogspot.cz/2009/03/jenny-hart.html> > [cit. 2013-03-17]

⁸⁹ čerpáno z: < <http://www.burning.cz/?content=artists&artist=3> > [cit. 2013-03-18]

Obr. 20: Vendula Chalánková, To je zpráva, napsala, výšivka, 41 x 29 cm, 2001⁹⁰

Obr. 21: Vendula Chalánková, ilustrace z knihy O Červené Karkulce, 19 x 19 cm, 2009⁹¹

⁹⁰ čerpáno z: < <http://artlist.cz/?id=5766> > [cit. 2013-03-18]

⁹¹ čerpáno z: < [http://www.moravska-galerie.cz/moravska-galerie/vystavy-a-program/aktualni-vystavy/2011/z_pohadky_do_pohadky_\(311-43\).aspx](http://www.moravska-galerie.cz/moravska-galerie/vystavy-a-program/aktualni-vystavy/2011/z_pohadky_do_pohadky_(311-43).aspx) > [cit. 2013-03-18]

2.6.2.3 Dagmar Šubrtová

Česká umělkyně, která absolvovala studium ateliéru sochařství prof. Kurta Gebauera. Pracuje s výšivkou, textilem, fotografií, kamenem i dřevem. Autorka propojuje různé kulturní fenomény a výsledkem jsou vyšívané kuchařky - v kuchyních pověšená plátna, kdy výjev bývá doplněn poučkou, či příslovím. Ve své práci se vrací k folklórním lidovým výšivkám, charakteristický pro 19. a 20. století. Jazykový projev, kterým výšivky doplňuje, jej zároveň komentuje a ironizuje. Ve spojení s podobou vyšívaných deček, ženským světem domácností u sporáků a dalších obdobných asociací působí kuchařky jako něco známého, a proto také znepokojivého.⁹²

Obr. 22: Dagmar Šubrtová, Hornické výšivky 4, 2005⁹³

⁹² čerpáno z: < <http://www.dagmarsubrtova.cz/vysivky.html> > [cit. 2013-03-18]

⁹³ čerpáno z: < <http://www.dagmarsubrtova.cz/vysivkyGalerie.html> > [cit. 2013-03-18]

Obr. 23: Dagmar Šubrtová, Hornické výšivky 4, 2005⁹⁴

2.6.2.4 Vlasta Žáková

Slovenská umělkyně, která také pracuje s textilem a s technikou výšivky. Pro svou tvorbu si nejčastěji vybírá výjevy z každodenního života, útržky z prožitých událostí, příhody místy propletené symbolickými či fantazijními prvky. V jedné části své tvorby parafrázuje podoby tradiční výšivky, které v minulosti náležela dekorativní a výchovná úloha. V oválných rámečcích či na ozdobných polštářcích však nenajdeme morální výjevy, žánrové anebo květinové ornamenty. Ironicky do nich vyšívá záběry z divokých večírků, fotografie popíjejících přátel. V jiné poloze se zaměřuje více na vlastnosti zpracovaného materiálu – v abstraktních krajinách vyskládaných z kusů látek místy zasahuje do prostoru.⁹⁵

⁹⁴ čerpáno z: < <http://www.dagmarsubrtova.cz/vysivkyGalerie.html> > [cit. 2013-03-18]

⁹⁵ čerpáno z: < <http://www.priestor.org/sk/107-vlasta-zakova/> > [cit. 2013-03-19]

Obr. 24: Vlasta Žáková, Unlimited, 2008⁹⁶

2.6.2.5 Daniela Mikulášková

Česká malířka, která postupem času začala pracovat technikou výšivky. Zpočátku vytvářela šité krajiny, které se snažila řešit jako malbu. Například vyšila sérii fotoaparátů, kde vyšla ze svých dětských kreseb, které pak zvětšovala na rozměrných plátnech. Také nachází a sbírá nejrůznější staré ubrusy a látky, se kterými pak následně dál pracuje a nechává se vést intuicí a náhodou. Vychází také z kreseb svých dcer, které pak vyšívá na menší plátne.⁹⁷

---

⁹⁶ čerpáno z: < <http://www.gjk.sk/sk/vystavy/archiv-vystav/2010/vlasta-zakova-koniec-party/> > [cit. 2013-03-19]

⁹⁷ čerpáno z: < <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1183619616-kultura-cz/312295350090014/obsah/219369-daniela-mikulaskova> > [cit. 2013-03-19]

Obr. 25: Daniela Mikulášková: Lumix, výšivka, 105 x 125 cm, 2007⁹⁸

---

⁹⁸ čerpáno z: < <http://www.daniela-mikulaskova.cz/?portfolio=lumix> > [cit. 2013-03-19]

3. Praktická část

Můj pokoj, místo, kterému se stále vracím již od svých 15 let, kdy jsem ho opustila. Místo bezpečí, mé útočiště před světem, kde se můžu schovat, přemýšlet, studovat, pracovat či jednoduše odpočívat. Prošel několika změnami od dob, kdy sem jej obývala s mou sestrou až do teď, kdy už ho mám mnoho let jen sama pro sebe a moc už v něm ani nejsem. Ač se v něm událo mnoho změn, stejně je v něm patrný jakýsi zub času a především mého já a mé osoby. Když se dívám kolem sebe, vnímám jeho atmosféru a mé bytí. Kromě předmětů, se kterými jsem žila, jej dotváří i spousta dalších věcí. Mám zde různé věci, fotky, které mám ráda a ke kterým mám vztah, má díla a práce, malé či velké, které jsem vytvořila, ale také nálepky a plakát mých idolů a ikon, kterými jsem si kdysi pokoj vyzdobila a nejdou nebo možná ani nechci je odlepit. Nebudu asi jediná, která si pokoj zkrášlovala různými plakáty, nálepkami skupin zpěváků a zpěvaček, herců či hereček, mnoho z nás, mnoho z mých vrstevníků si tímto obdobím prošli, stejně jako já. Je zajímavé a nostalgické se k těmto věcem, i s jistým pousmáním a nadsázkou vracet. Zjistila jsem, že jsem v podstatě odmalička měla nějakou ikonu, nějaký idol, který se mi z nějakého důvodu líbil, který jsem obdivovala a ke kterému jsem vzhlížela. A to byl asi ten důvod, proč jsem si je lepila, kam jen to šlo, sbírala každý obrázek a ústřížek. Dnešní děti a mládež mají k dispozici nepřeberné možnosti, já už sice asi také patřím ke generaci, která je médii, a především internetem, ovlivněna, ale naneštěstí ne tak moc, jako je tomu u dnešních dětí. My jsme ještě poctivě sedávali u televizorů, abychom nezmeškali videoklip naší oblíbené skupiny, zpěvačky nebo nějaký díl populárního seriálu, šetřili si peníze na nejrůznější žvýkačky nebo lízátko, ve kterých byla ukryta nálepka, nebo si kupovali časopisy, abychom si doma mohli vylepit ten či onen plakát nebo si z něj aspoň vystříhnout obrázek našeho idolu. To vše jsme sbírali a následně vyměňovali ve škole za něco, co druhý neměl. Ty časy už jsou nenávratně pryč, dnes už nám stačí ke všemu v podstatě jedno kliknutí, ale ještě dnes mám ve stole schované nejrůznější sbírky, které my tyto doby připomínají.

Toto vše se promítlo do hlavního tématu mé práce, která je jakýmsi návratem do období dětství a dospívání, bezstarostnosti a naivity. Má práce je tedy zaměřena na mé ikony, idoly, od dětství až po současnost. Vychází z mého obdivu k nim. Každý z nás má pravděpodobně nějakou oblíbenou postavu, kterou obdivujeme, nebo bychom se jí chtěli aspoň nějak přiblížit. Byla jsem jimi fascinována, a proto jsem si je nesčetněkrát kreslila znovu a znovu, zdobila si pokoj plakáty a nálepkami, sbírala výstřižky, sledovala seriály. A možná to byla pro mě asi jakási forma přiblížení se jim. Neměla jsem v té době jinou možnost, nepřicházelo v úvahu, abych si kupříkladu nabarvila vlasy, jako má oblíbená hvězda nebo si snad koupila nějaké oblečení, které měla, prostě to nešlo. A tak jsem si je aspoň nakreslila nebo vylepila.

Prvotní záměr podoby práce byl takový, že mělo jít o zobrazení za sebou jdoucích vybraných námětů a obrazů mých dřívějších idolů, ale tato představa se nakonec proměnila v instalaci mého ideálního pokojíku.

K proměně této představy došlo kvůli plakátu mé oblíbené dívčí skupiny Spice Girls, který mám už mnoho let vylepený na skříni, barvy na něm už jsou poněkud vybledlé, ale z nějakého důvodu ho prostě nemůžu a ani nechci sundat. Jeho vylepení na skříni souvisí s příhodou z mého dětství, kdy mi mohlo být tak okolo čtyřech až pěti let. Kreslení mě vždy bavilo, neustále jsem měla potřebu kreslit, kam jen šlo, na každý volný papírek, do knížek, mamce mezi recepty, zkrátka kde bylo jen trošku místa. Když už jsem nikde nemohla najít vhodné místo pro mou tvorbu, začala jsem kreslit i po zdi a vytvořila své první graffiti, které se však nesetkalo s pozitivním ohlasem. A tak jsem přišla na to, že má dětská potřeba vyjádření se, nepatří na zdi, což platilo i v případě umístění plakátů. Ale se sestrou jsme našly způsob, jak toto nepsané pravidlo aspoň trochu obejít a začaly si je vylepovat na skříně, dveře a šuplíky, kde lepicí páska neudělá takovou škodu jako na zdi. Ve spojení s tradiční a normální výzdobou pokoje to mohlo asi působit celkem komicky či kýčovitě, ale to nám nijak nevadilo. Každá měla svou půlku pokoje, kterou jsme si už mohly vyzdobit dle své libosti. A odtud přišel nápad, vytvořit si můj ideální pokojíček, který bych si mohla vyzdobit čímkoli bych chtěla, kde mě nikdo nebude omezovat, a který bude plný těchto mých osobností a bytostí.

Protože textil a oděv je pro mne důležitým a oblíbeným médiem, zvolila jsem si jej pro realizaci své diplomové práce. Pro formu zpracování jsem si vybrala výšivku. Ne že bych k ní měla nějaký hlubší vztah, blíže jsem se s ní setkala až na střední škole, kde jsme v prvním ročníku vytvářely vzorníky stehů. Spíše jsem ji ale vnímala tak, že stehy začínají formovat oděv. Jejím prostřednictvím bych si své ikony a idoly chtěla uchovat navždy, nejen ve své paměti. Pro každé období v mém životě jsem měla jinou osobnost, někdy jich bylo i více v jedné etapě, měla jsem jich plný pokoj. A tak jak jsem se měnila já, měnil se i můj pokoj a styl bydlení. Teď už ale kromě jednoho plakátu a několika nálepek, po mých němých společnicích mnoho nezůstalo. A tak bych aspoň touto formou chtěla zabránit jejich pomíjivosti a dočasnosti a vytvořit můj ideální, dětský, holčičí a neodmyslitelně též naivní pokojíček, intimní prostor, pro mé dětské já.

3.1 Mé ikony

Ze všech mých ikon, idolů a hvězd jsem vybrala šest hlavních, respektive spíše šest skupinek, protože ne všechny mohou počítat samostatně.

Jako první je to tedy Bambi, kreslená postavička malého kolouška, syna krále lesů, od Walta Disneyho. Měla jsem teplákovou soupravu, na které byl vyobrazen a náramně ráda ji nosila, a také jsem na Vánoce dostala stejnojmennou knížku, ze které jsem byla nadšená. Dodnes mám tuto pohádku a ilustrace velmi ráda.

Obr. 26: Bambi⁹⁹

Pak přišla etapa Malé mořské víly Ariel. Také kreslená postavička od Walta Disneho. Už nevím kolik přesně mi mohlo být, když jsem sedávala každou sobotu a neděli ráno u televize a sledovala její příběhy, možná tak 9, 10 let. Těžko teď zpětně říct, co přesně mě na ní tak okouzlovalo, možná její krásné dlouhé vlasy, které já jsem neměla a moc jsem si je přála nebo ta volnost a dobrodružství, co se svými mořskými přáteli zažívala.

Obr. 27: Ariel malá mořská víla¹⁰⁰

---

⁹⁹čerpáno z: < <http://www.pohadkar.cz/postava/bambi/obrazky/id/3421/> > [cit. 2013-04-05]

¹⁰⁰čerpáno z: < <http://www.fanpop.com/clubs/disney-princess/images/33835641/title/ariel-wallpaper> > [cit. 2013-04-05]

Poté přišlo období Spice Girls, pětičlenná anglická dívčí skupina, jimiž jsem byla fascinována. Nevím proč, jestli pro jejich živost, hravost, divokost, způsob oblékání, slávu či kombinaci všeho. Doslova jsem hltala každý jejich hudební klip, jejich písničky. Ač už se dávno rozpadly, doteď mám pro ně slabost a vždy si ráda poslechnu jejich hit.

Obr. 28: Spice Girls ¹⁰¹

¹⁰¹ čerpáno z: < <http://www.zigazig-ha.com/zgallery/displayimage.php?pid=37725> > [cit. 2013-04-05]

Následující fází byly Čarodějky, americký seriál, kde tři sestry po smrti babičky přijdou na to, že jsou čarodějky a každá má jinou kouzelnou moc a spolu bojují proti zlu a démonům a řeší problémy běžného života. Přiznám se, že tento seriál znám téměř nazpaměť, minimálně první 3 série, možná na tom má také zásluhu to, jak často ho v televizi opakují, ale i když ho tak dobře znám, ráda si u něj vypiju třeba hrnek kávy.

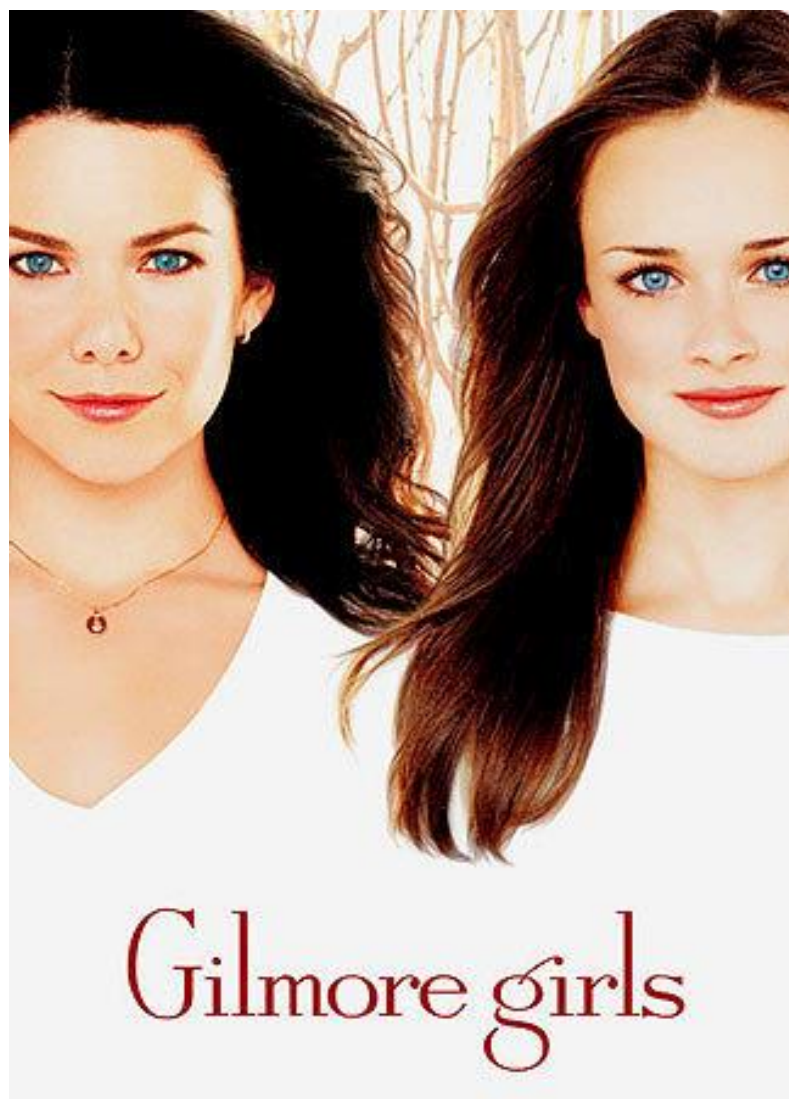

Obr. 29: Čarodějky¹⁰²

---

¹⁰² čerpáno z: < http://charmed.wikia.com/wiki/Season_2 > [cit. 2013-04-05]

Další skupinu tvoří Gilmoreova děvčata, další americký seriál o svodné matce s dcerou, Lorelai a Rory, které si žijí takovým svým způsobem života. S nimi jsem prožívala jejich problémy i veselé události. Připouštím, že pro americké seriály mám slabost, postupem času se pro mě staly jakousi formou odpočinku, u které na chvíli můžu vypnout a zapomenout na starosti a vcítit se do někoho jiného.

Obr. 30: Gilmoova děvčata ¹⁰³

---

¹⁰³ čerpáno z: < <http://brukinka.blog.cz/0807> > [cit. 2013-04-05]

Poslední osobností je Adéla Banášová, slovenská rádiová hlasatelka a televizní moderátorka, výborná tanečnice, také modelka, velmi vzdělaná, chytrá, bystrá a pohotová žena, která mě baví svým vtípem a humorem.

Obr. 31: Adéla Banášová¹⁰⁴

Každé této ikoně či skupince je věnován jeden prvek, součást instalace v mém ideálním pokoji. Na „běžných užitých textiliích“, jako je ubrus, záclona, přehoz přes křeslo a plátna, se objevují mé vyšité idoly. Instalace má co nejvíce evokovat atmosféru dětského světa, mého pokoje, ve kterém kdysi byl nezbytný stůl s ubrusem, křeslo s přehozem, se záclonkou na okně a se spoustou nezbytných plakátů, jejichž množství jsem zúžila na tři, na ty pro mě nejdůležitější.

3.2 Realizace

Při realizaci mi šlo o věrné zobrazení vybraných figur, portrétů a postav. Z těchto důvodů, jsem při jejich tvorbě vycházela z jejich fotografií nebo z přesných ilustrací. Výběr motivu na plátno, ubrus či záclonku bylo spíše

---

¹⁰⁴ čerpáno z: < <http://talentmania.nova.cz/clanek/porota/adela-banasova.html> > [cit. 2013-04-05]

náhodné až intuitivní. Zvolené barvy, světlé odstíny modré, fialové, růžové a čistě bílé, mají ještě více zdůraznit naivitu kultury bydlení a odívání náctiletých. Jedno plátno, věnované seriálu Čarodějky, je však tmavé barvy, vybrala jsem ji proto, že tyto hrdinky musí bojovat se zlem a temnými silami. Barva je tedy hnědá, ale je to lesklý materiál, což v podstatě také koresponduje stylem teenegerů. Rozměry pláten pro repliku plakátů vychází z jejich běžných formátů, čili A3. Velikost záclonky, ubrusu a přehozu, zase ze skutečné velikosti okna, stolku a křesla. Plátna a přehoz jsou také doplněná textem, přesněji názvem dané skupinky. Také názvy na plátnech - plakátech vychází z přesných názvů vytvořených jako jejich loga. Zvolené materiály jsou převážně plátna, až na záclonku, která je pro větší autenticitu vytvořena z tylu a přehoz, který je zase z deky. Výšivky jsou zpracované pomocí bavlnek Sněhurek.

Při zpracování jsem postupovala tak, že jsem plátno prvně vypnula na rám. Poté jsem si obraz nakreslila na papír, ten jsem pak přenášela na plátno či ubrus. U světlých pláten byl jednoduše překreslen, tak že skica byla vložena dospod a přenesena tužkou. U tmavého plátna to bylo o něco složitější. Skicu jsem nejprve musela rozstříhat a v podstatě byla přenesena obdobným způsobem, až na to, že jsem plátno musela držet proti světlu, nejlíp lampě. Přenesený obraz byl pak následně vyšit bavlnkami a dostínováno za pomoci výšivky nití. Při tvorbě záclonky, jsem musela postupovat trochu jinak, protože na tyl se samozřejmě kreslit nedá, a tak jsem zvolený obrázek vyšívala přidržený nad kresbou. Při zdobení deky jsem si nejprve musela vytvořit šablony, které jsem pak přišpendlovala na deku, ty jsem pak obšívala stehovkou. Teprve potom, jsem mohla výjev vyšít. Při zdobení záclony a ubrusu, jsem vycházela z běžného zpracování těchto textilií, kde opakuji stejné motivy. U ubrusu po čtyřech stranách plátna a u záclony opakuji 2 motivy Bambiho, větší a menší, kde je motiv kladen do mezery, o řádek níž, mezi dvěma motivy.

Obr.32 : Průběh práce - skica¹⁰⁵

Obr. 33: Průběh práce – rozmístění skici na plátně¹⁰⁶

---

¹⁰⁵ Fotografie: Lenka Psotová

¹⁰⁶ Fotografie: Lenka Psotová

Obr.34 : Průběh práce – skica

Obr.35 : Průběh práce – našpendlení na dece

Obr.36 : Průběh práce - vyšívání¹⁰⁷

---

¹⁰⁷ Fotografie: Lenka Psotová

3.3 Jednotlivé části instalace

Záclonka

Motiv: Bambi

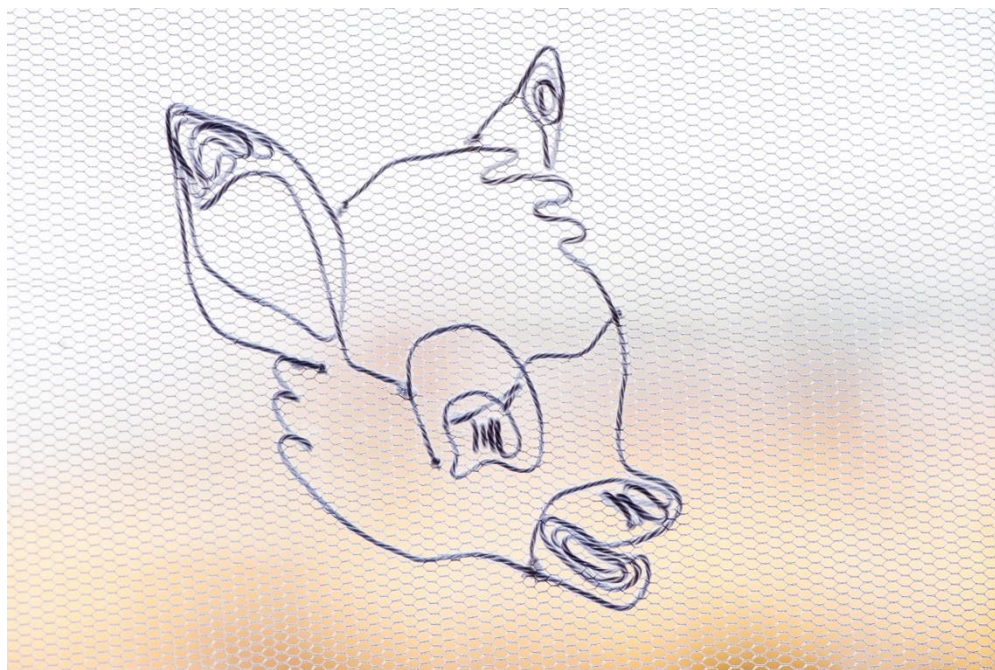
Velikost záclony: 130 x 76 cm

Portrét kreslené postavy ve dvou variantách, střídá se také zrcadlové zobrazení.

Barva: bílá

Materiál: tyl, bavlnka

Způsob výšivky: Přední steh

Obr. 37, 38: Lenka Psotová, Bambi

Obr. 39 : Lenka Psotová, Bambi

Ubrus

Motiv: Ariel

Velikost ubrusu: 98 x 94 cm

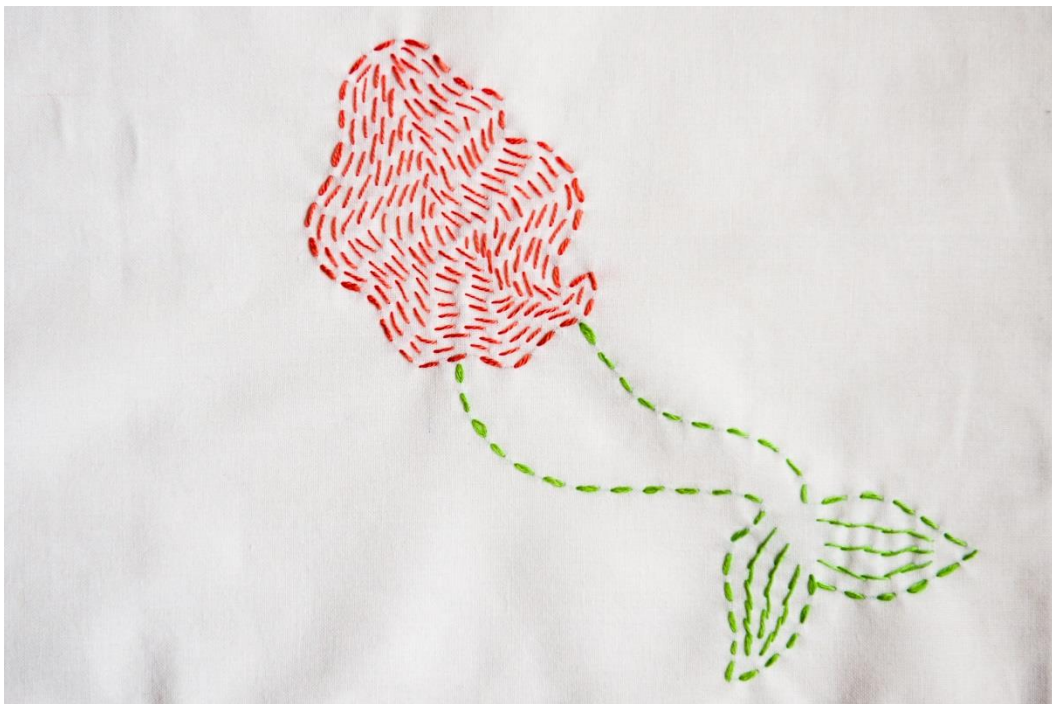
Portrét kreslené postavy a zobrazení celé figury zezadu.

Barva plátna: bílá

Barva bavlnek: tělová, modrá, zelená, oranžovo červená, černá, červená

Materiál: lněné plátno, bavlnka

Způsob výšivky: přední steh

Obr. 40 : Lenka Psotová, Ariel

Obr. 41: Lenka Psotová, Ariel

Obr. 42: Lenka Psotová, Ariel

Plakát č. 1

Motiv: Gilmorova děvčata

Velikost plakátu: 28 x 41 cm

Portréty hlavních hrdinek s názvem seriálu.

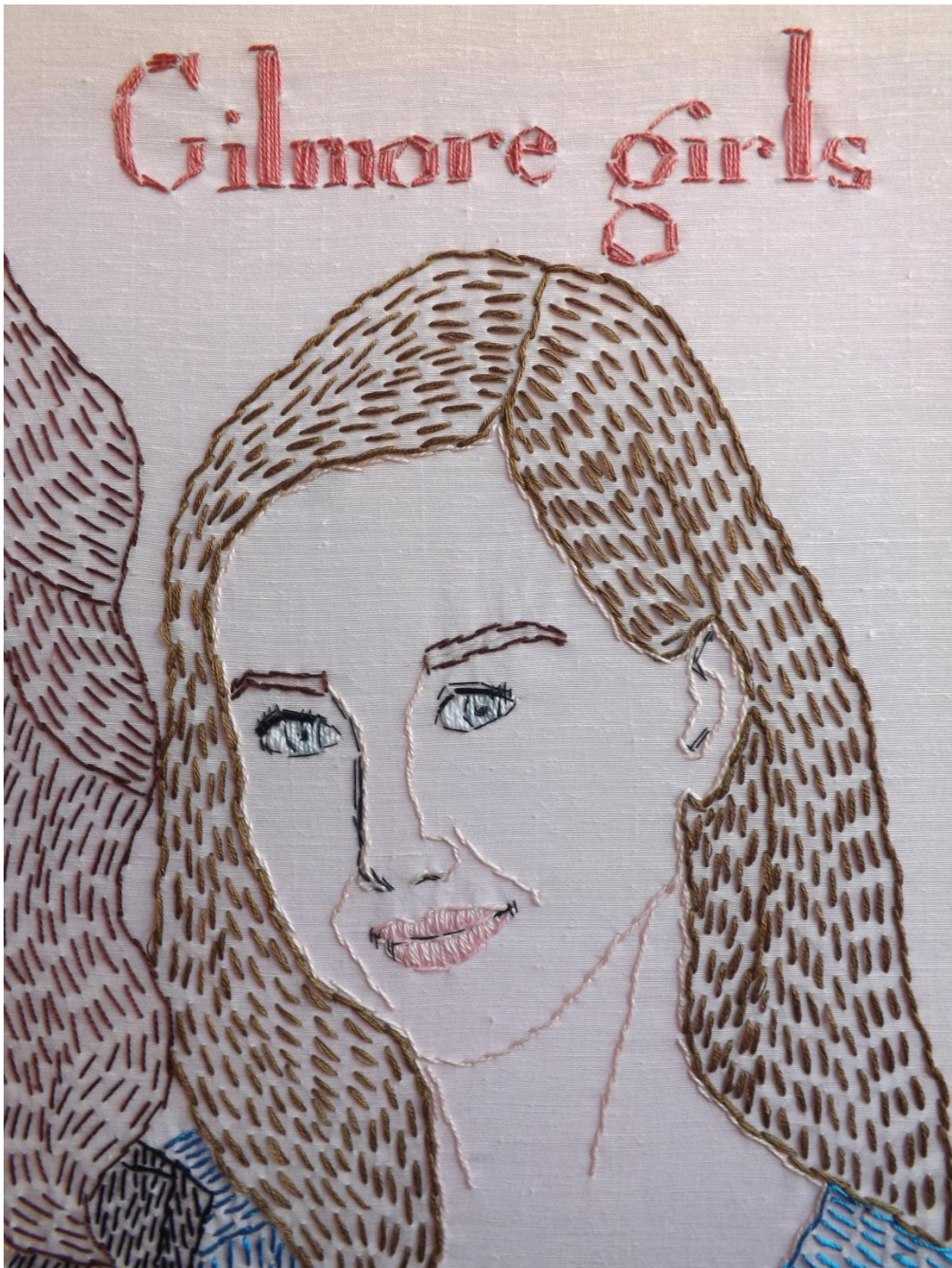
Barva plátna: světle růžová

Barva bavlnek: tělová, černá, bílá, tmavě a světle modrá, hnědá, cihlová červen

Materiál: syntetické plátno s lykrou, bavlnka, nit   Způsob výšivky: přední steh

Obr. 43 : Lenka Psotová, Gilmorova děvčata

Obr. 44: Lenka Psotová, Gilmoreova děvčata

Plakát č. 2

Motiv: Čarodějky

Velikost plakátu: 41 x 28 cm

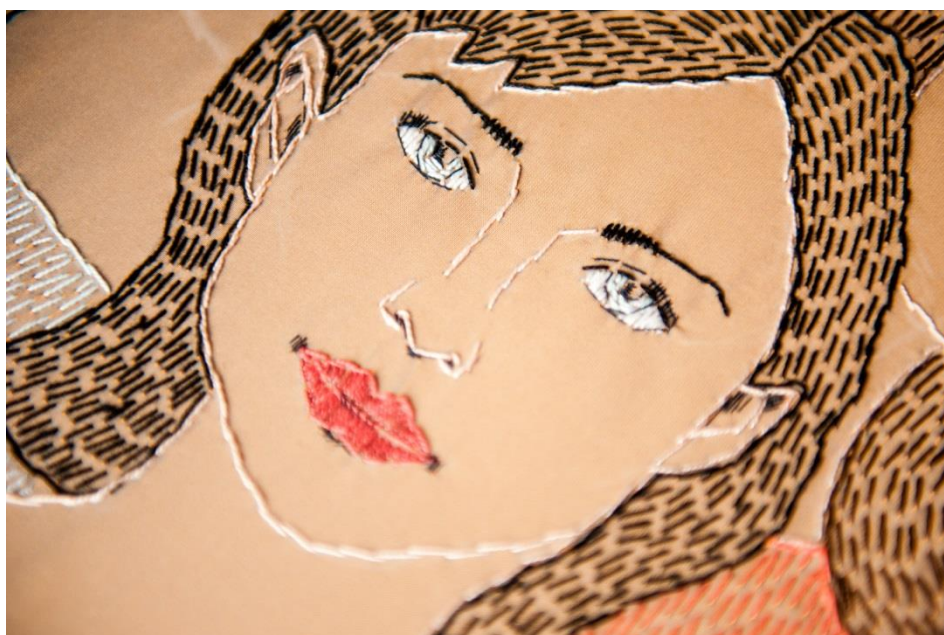
Portréty hlavních hrdinek s názvem seriálu.

Barva plátna: hnědá

Barvy bavlnek: tělová, hnědá, černá, světle modrá, cihlová červeň, oranžová

Materiál: podšívkovina, bavlnka, nit

Způsob výšivky: přední steh

Obr. 45, 46 : Lenka Psotová, Čarodějky

Obr. 47: Lenka Psotová, Čarodějky

Plakát č. 3

Motiv: Adéla Banášová

Velikost plakátu: 41 x 28 cm

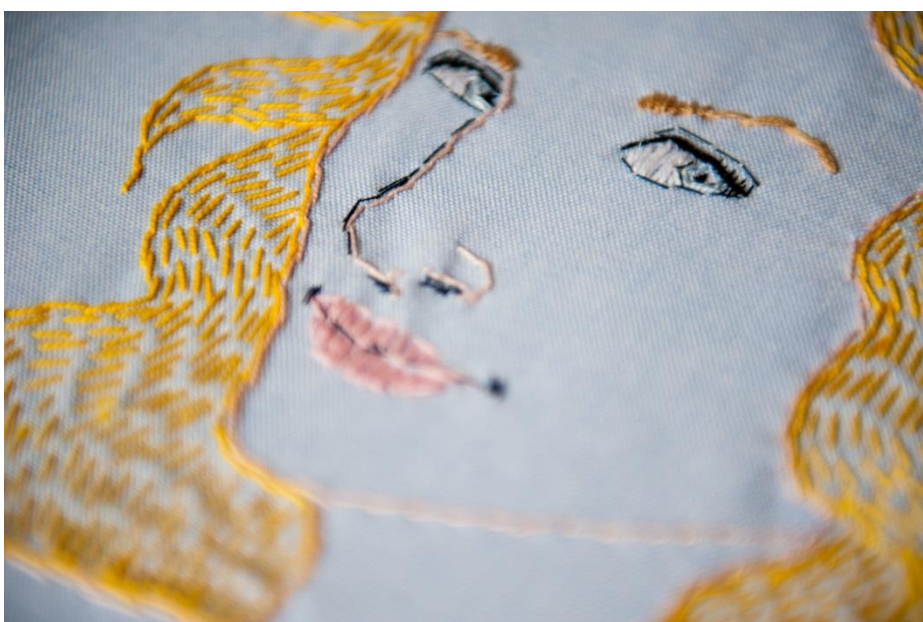
Portrét slovenské moderátorky.

Barva plátna: světle modrá

Barva bavlnek: bílá, žlutá, tělová, světle modrá, cohlová červěň, růžová, béžová

Materiál: bavlněné plátno, bavlnka, nit

Způsob výšivky: přední steh

Obr. 48, 49 : Lenka Psotová, Adéla Banášová

Obr. 50 : Lenka Psotová, Adéla Banášová

Přehoz

Motiv: Spice Girls

Velikost přehozu: 147 x 50 cm

Siluety pěti postav s názvem dívčí skupiny.

Barva deky: světle fialová

Barva bavlnek: tmavě růžová, červená, zelená, světle modrá, oranžová, černá

Materiál: fleesová pletenina, bavlnka

Způsob výšivky: přední steh

Obr. 51: Lenka Psotová, Spice Girls

Obr. 52: Lenka Psotobá, Spice Girls

3.4 Instalace

Svou diplomovou práci realizuji prostřednictvím instalace, protože jsem si chtěla vytvořit malý intimní prostor, sestavený z běžných užitečných věcí, který bych si mohla vyzdobit svými idoly, kde mě nikdo nebude omezovat, a který pro mne bude příjemným místem. Proto jsem pro jeho umístění zvolila třetí patro v Jezuitském konviktu, blízko Ateliéru textilu, takové malé zákoutí s oknem, které na mě působí příjemným dojmem. Instalace je tedy sestavena z několika užitečných předmětů – stolku s ubrusem, křeslem s přehozem, záclonkou a třemi plátny – plakáty. Tyto předměty a textilie jsem volila, protože jsou to víceméně předměty denní potřeby, které jsou součástí našich domovů a pokojů, a které je současně zútulňují a zdobí.

Obr. 53: Lenka Psotová, Instalace

Obr. 54, 55 : Lenka Psotová, Instalace

4. Pedagogická část

Svou první pedagogickou praxi jsem absolvovala na Základní umělecké škole v Litovli pod vedením Magistry Svatavy Hoffmannové a druhou praxi, na Základní umělecké škole ve Vsetíně pod vedením Magistry Miroslavy Němcové, v březnu a říjnu roku 2012. Uvádím to proto, že už tehdy jsem s dětmi realizovala jeden úkol vztahující se k diplomové práci, ostatní úkoly jsem už uskutečňovala na praxi druhé, ve Vsetíně. Úkoly se vztahují k pop artu, k textilnímu médiu a k symbolům „ mediálních povolání “. Níže tedy uvádím jejich provedení, které je doplněno fotografiemi.

4. 1 Textilní parafráze

Cílová skupina: žáci ve věku 11 – 16 let

Použité pomůcky: staré časopisy, letáky, nůžky, textilní materiál, špendlíky, nit, jehla

Technika: textilní aplikace

Cíl: seznámit žáky s uměleckým směrem pop artem, některými jeho představiteli, poukázat na textilní médium jako možnou uměleckou techniku

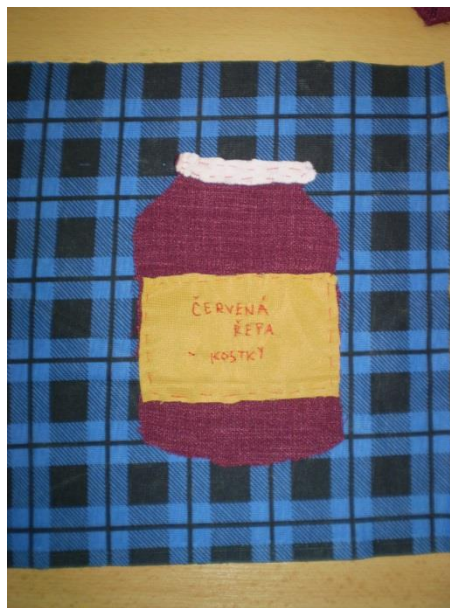
Časová dotace: 3 x 45 minut

Zaměření hodiny na pop art bylo z toho důvodu, že v ZUŠ měli půlroční tematický plán věnovaný uměleckým směrům od Impresionismu po Postmodernismus. Při výběru jsme měli volnou ruku, proto jsem si zvolila tento umělecký směr, abych výstup mohla zapracovat do své diplomové práce. V úvodu hodiny jsem se pokoušela žákům objasnit umělecký směr pop art a jeho charakteristiku. Na obrázcích promítaných na počítači přiblížit, z čeho při své tvorbě umělci vycházeli. Ukázala jsem jim díla některých pop artových umělců,

jako Andyho Warhola, Roye Lichtensteina nebo Clease Oldenburga aj. Také jsem vytvořila menší textilní aplikaci pro ukázkou, aby viděli, jak vypadá a co po nich budu požadovat. Z letáků a časopisů si pak následně mohli vybrat jakýkoli předmět denní potřeby, značku či logo, které mělo, stejně jako pop art, poukazovat na konzumní způsob života. Předem si mohli vytvořit skicu, jak bude práce vypadat. Vybrané předměty či loga pak žáci zpracovávali technikou textilní aplikace tak, že si prvně vybírali z textilních materiálů a ústřížků, z kterých pak vystříhávali jednotlivé prvky. Ty pak přišpendlovali na podkladový materiál a následně na něj našili ručně. Aplikaci vytvářeli jak dívky, tak také dva chlapci.

Kvůli vybírání motivů a materiálů, vystřihování jednotlivých kusů, a proto, že si někteří vybrali složitější námět, práci nedokončili všichni žáci. Také na to možná mělo vliv to, že do tří vyučovacích hodin se také musí započítat čas na úklid třídy a patnácti minutová závěrečná reflexe. Největší problém při vyšívání měla nejmladší žačka a jeden chlapec, kteří nebyli s jehlou ještě tak obratní, ale myslím si, že je to i tak celkem bavilo. Druhý chlapec sice tiše pracoval, ale když jeho práci a nadšení srovnám s jinými dny, kdy jsem měla možnost ho vidět tvořit, tak musím uznat, že pro práci nebyl tak zaujatý. Ostatní dívky pracovaly bez problémů. Každý z žáků si vybral svůj námět, loga nebo spotřební zboží, až na dvě žačky, kdy jedna dělala zmrzlinový pohár a druhá dva kornoutky se zmrzlinou. Asi na to mělo vliv jedno dílo od Clease Oldenburga. Na jednu stranu jsem přišla na to, že pokud dětem ukážu nějaký příklad, je dost pravděpodobné, že ho budou opakovat, zase na druhou stranu, pokud mluvím o nějakém směru, je zase škoda jim jej něčím nepřiblížit. Těžko říct, jestli všichni žáci pochopili směr pop art, zvláště myslím ty menší, ale aspoň o něm dostali nějaké povědomí. Když jsem se ke konci hodiny ptala na některé autory, starší žáci odpovídali samozřejmě jako první. Na to, že někteří drželi jehlu poprvé v ruce, tak si myslím, že se práce celkem povedly.

Výsledné práce:

Obr. 56 – 59: Ukázky prací žáků ZUŠ Litovel¹⁰⁸

¹⁰⁸ Fotografie: Lenka Psotová

4. 2 Ikona, kých, gender

Cílová skupina: žáci ve věku 14 – 17 let

Použité pomůcky: tužka, papír, jehla, nit, křída, textilní materiály

Technika: šitá kresba (výšivka)

Cíl: přiblížení pojmů ikona, kých, gender a ukázat techniku vyšívání jako možnou kresebnou a výtvarnou techniku

Časová dotace: 3 x 45 minut

Hodina byla započata tak, že jsem žákům sdělila tyto pojmy: ikona, kých a gender a otázkami, které jsem jim kladla, jsme se pokoušeli přijít na význam těchto slov. Samozřejmě něco jim dělalo větší problém, jako třeba gender, proto jsem jim tyto pojmy ještě blíže objasnila. Pak těmto pojmům vymýšleli příklady. Chtěla jsem, aby sami zapřemýšleli a použili svou fantazii, a proto jsem jim neukazovala žádné ukázky děl s touto tematikou, ale vytvořila jsem jednu ukázkou šité kresby pro příklad. Tři náměty naráz, jsem jim nabídla z toho důvodu, protože už to byli starší žáci, polovina studenti gymnázia a myslela jsem, že to pro ně nebude tak složité, ba naopak příjemné mít možnost výběru. Z těchto tří pojmů si pak mohli vybrat a vymyslet námět, který budou ztvárňovat na textilní materiál prostřednictvím šité kresby. Vytvářeli si skici, které pak křídou nebo tužkou přenášeli na textil. Tento výjev pak vyšivali a někteří snaživější se pokoušeli i o stínování. Bohužel ne všem žákům se povedlo práci dokončit.

Popravdě musím říci, že žáky práce nebavila, nevím, jestli to bylo mnou či námětem. Dlouho přemýšleli nad tématem, pak ho dlouho překreslovali. První problém vidím v tom, že si do výuky chodí a odcházejí, kdy chtějí a druhý v tom, že dle mého názoru si tam chodí povídat. A možná na tom má také podíl to, že výuka končí až o půl osmé večer a po celém dni ve škole jsou unavení. Nebyla to velká skupina, asi k 10 žákům a někteří samozřejmě nepřišli. Z celého tohoto kolektivu mě přišlo, že to bavilo jednu žačku. Nedokončené práce si vzali domů

s tím, že je dokončí a donesou příště, bohužel už to skoro nikdo neudělal. Ta jedna dokončená práce mě přijde celkem zdařilá a zbylé dvě, které uvádím, by byly také docela povedené, až na to, že nejsou dokončené. Náměty na fotografiích jsou tedy gender a ikona (kocour Garfiel a Hurvínek). U ostatních nedokončených námětů nejčastěji zobrazovali ikonu.

Ukázky prací:

Obr. 60- 62: Ukázky prací žáků ZUŠ Vsetín na téma Ikona, kýč, gender¹⁰⁹

¹⁰⁹ Fotografie: Lenka Psotová

4. 3 Předmět slávy

Cílová skupina: žáci ve věku 10 – 12 let

Pomůcky: papír A3, tužka, temperové barvy, štětce

Technika: malba temperovými barvami

Cíl: žáci budou schopni vymyslet atribut určité hvězdy, celebrity

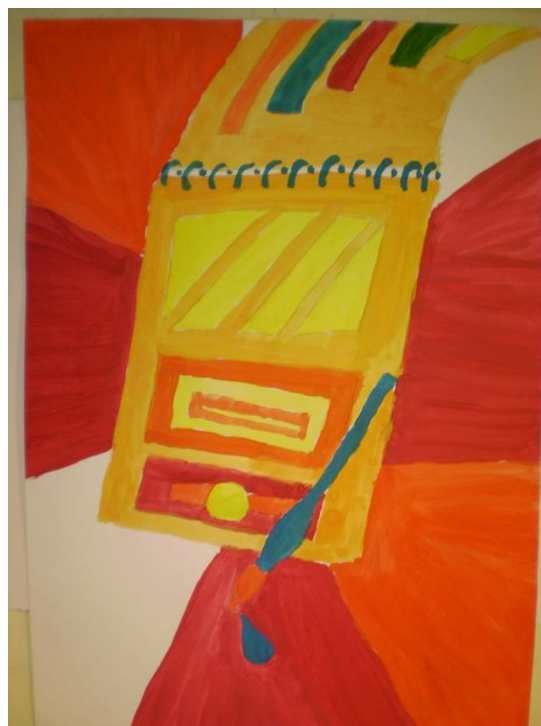
Časová dotace: 3 x 45 minut

Hodinu jsem započala rozpravou o tom, že pro každé povolání můžeme zvolit jeden charakteristický předmět, který jej vystihuje a toto povolání je pak jednoznačně rozpoznatelné. Děti v diskuzi uvedly mnohé příklady. Ale také povolání slavných osobností může vystihnout jeden předmět, či jeden symbol. V debatě jsme se pak pokoušeli objasnit pojem slavná osobnost, celebrita aj. Uvedli jsme si mnohé příklady osobností z oblasti kultury a sportu, následně k těmto příkladům vymýšleli jejich symbolické předměty slávy neboli atributy. V návaznosti na předchozí hodinu, kterou jsem s nimi měla, jsme si připomněli významy barev a tvarů, především rozdělení barev na aktivní a klidné. Poté si každý vybral jedno „slavné“ povolání a vymyslel předmět, který je pro něj charakteristický a typický. Žáci si tento předmět prvně nakreslili na papír, tento výjev pak rozdělili dle geometrických tvarů a zpracovali jej technikou malby za pomoci temperových barev.

Původně jsem neměla v plánu s nimi dělat toto téma. Prvně jsem s žáky chtěla dělat téma, které tedy také bude zaměřeno na hvězdy, celebrity a ikony, ale z jiného pohledu. A to takového, aby se částečně „vžili“ do někoho slavného a viděli svět jeho očima. Především rozdíly v tom, jak by se choval někde na jevišti a opozičně mimo světla reflektorů, třeba doma. Mé cvičné učitelce se toto téma nezdálo a odůvodnila mi to tím, že žáci v tomto věku neradi zobrazují lidské postavy, protože jim to nejde. A proto jsme spolu vymysleli dvě témata. Kdy u prvního budou zobrazovat předmět, který jim symbolizuje domov a druhé,

kteře bude více zaměřeno na celebrity a slavné a vymyslí atribut symbolizující „slavné“ (mediálně) povolání. A chtěla po mně, abych do těchto témat zakomponovala také význam a symboliku barev a geometrických tvarů, kterou jsem se snažila žákům vysvětlit. Z těchto důvodů jsou atributy a symboly rozděleny do geometrických tvarů. Musím říci, že první hodinu to bylo docela komplikované dětem vysvětlit, co všechno po nich chci. Ale nakonec jim to nedělalo problém. Při druhém výstupu už jsem jen lehce připomněla význam barev a geometrických tvarů. Víceméně nikdo neměl problém s výběrem námětu. Většinou se zaměřovali na povolání herců a nejčastěji používali atributu masky nebo kamery. Také se objevilo povolání zpěváků – atribut mikrofonu, či spisovatelů – atribut knihy nebo bloku s perem. Jelikož někteří žáci byli rychleji hotoví, vymyslela jsem ještě doplňkovou aktivitu, ve formě výtvarné losovací hry, což děti motivovalo a všichni práci dokončili.

Výsledné práce:

Obr. 63, 64: Ukázky prací žáků ZUŠ Vsetín na téma Předmět slávy¹¹⁰

¹¹⁰ Fotografie: Lenka Psotová

Obr. 65 – 70: Ukázky prací žáků ZUŠ Vsetín na téma Předmět slávy¹¹¹

¹¹¹ Fotografie: Lenka Psotová

4. 4 Reklama

Cílová skupina: žáci ve věku 14 – 17 let

Pomůcky: papír A3, A2, tužka, tuž, lepidlo, výstřižky z novin a časopisů, vodové barvy, fixy

Technika: volná technika

Cíl: seznámení s výtvarným směrem 20. století, pochopení jeho principů, rozvíjet tvořivost

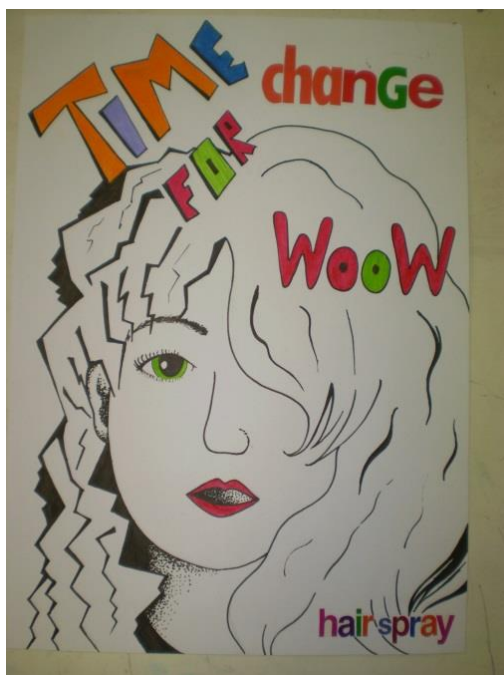
Časová dotace: 3 x 45 minut

Na začátku hodině jsem se pokoušela žákům objasnit umělecký směr pop art, určit jeho časové zařazení, vysvětlit z čeho autoři při své tvorbě čerpali, jakých prvků používali a vyjmenovala jsem jim několik hlavních představitelů. Motivace probíhala formou ukázek děl některých autorů prostřednictvím knihy, kterou má škola k dispozici. Na základě nových poznatků, bylo jejich úkolem vytvořit „pop artovou“ reklamu. Mohli si vybrat z námětů, které jsem pro ně vymyslela, jako reklama na lak na vlasy, na tužku či pastu na zuby, popř. si téma mohli vybrat sami. V časopisech a novinách měli možnost si prohlédnout reklamy na výrobky a spotřební zboží. Při volbě techniky ke zpracování jsem jim nechala volnou ruku, měli k dispozici velké množství časopisů a novin pro případ, kdyby chtěli pracovat technikou koláže, kterou by mohli kombinovat i s jinými technikami. Většina však ke zpracování volila základní kresebné techniky, popř. doplněné malbou.

Je škoda, že učebna nebyla vybavena počítačem, abych žákům mohla ukázat více příkladů děl autorů. Také by bylo lepší, kdyby použili i jiné techniky, nejen kresebné, ač jsem jim je nabízela. Poučení z toho mi vyplynulo takové, že možnost volby není vždy tou nejlepší cestou. S touto skupinou jsem dělala ji výše zmíněnou práci, šitou kresbu. Ve srovnání s ní, žáky tato práce daleko více bavila a všichni ji dokončili. Nejčastěji si vybírali k námětu pro realizaci reklamu na lak

na vlasy, jeden chlapec si vymyslel reklamu na chilli papričky a jedno děvče na podprsenku. Mnozí reklamu doplnili textem nebo sloganem, až na jednu práci, kde je uvedena pouze cena výrobku.

Výsledné práce:

Obr. 71 – 75: Ukázky prací žáků ZUŠ Vsetín na téma Reklama¹¹²

¹¹² Fotografie: Lenka Psotová

5. ZÁVĚR

Prostřednictvím mé diplomové práce jsem se vrátila do dětství, donutila mě se zamyslet nad mými mediálními ikonami, které mě provází životem až do teď, a mým pokojem, ke kterému se stále vracím. Současně jsem se na své němé společníky, kterými jsem se obklopovala, podívala s jistým odstupem a nadhledem a zjistila, jak velmi ovlivňovali můj styl bydlení v mém pokoji. Můj zájem a obdiv k těmto hvězdám, vycházel z jejich líbivosti a neodmyslitelně jejich krásy. Vybrala jsem z mých idolů a hvězd několik, které se mi vryly do paměti více než jiné. Přišla jsem také na to, jak mohou být zároveň dočasné. Jednu část života mě doprovázely a pak byly vystřídány za jinou. A tak jsem toto vrytí zhmotnila pomocí textilu a výšivky na předmětech denní potřeby, současně proto, abych zabránila této pomíjivosti. Chtěla jsem vytvořit ideální pokoj, intimní prostor, který bude naplněn a vyzdoben těmito idoly, možná také pro mé dřívější já, který jsem zrealizovala pomocí instalace z běžných užitných předmětů a textilií.

Také jsem chtěla ve své práci poukázat na to, jak velký vliv mají média a masová kultura na nás a náš život, jak velkou mají moc, jak velmi na nás působí a ani si to sami možná neuvědomujeme.

6. Seznam použité literatury

- BALEKA, Jan. *Výtvarné umění: výkladový slovník: (malířství, sochařství, grafika)*. Vyd. 1. Praha: Academia, 1997. 429 s. ISBN 80-200-0609-5.
- BLAŽÍČEK, Oldřich J., ed. a KROPÁČEK, Jiří, ed. *Slovník pojmů z dějin umění: názvosloví a tvarosloví architektury, sochařství, malby a užitého umění*. 1. vyd. Praha: Odeon, 1991. 246 s. ISBN 80-207-0246-6.
- Film a divák: 4 studie ze sociol. a psychol. filmu*. Praha, 1967.
- JANDOUREK, Jan. *Slovník sociologických pojmů: 610 hesel*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2012. 258 s. ISBN 978-80-247-3679-2.
- JANOŠOVÁ, Pavlína. *Dívčí a chlapecká identita: vývoj a úskalí*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2008. 285 s. Psyché. ISBN 978-80-247-2284-9.
- JANOŠOVÁ, Martina. *Malované jehlou*. 1. vyd. Praha, 1985.
- JIRÁK, Jan a KÖPPLOVÁ, Barbara. *Média a společnost*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2003. 207 s. ISBN 80-7178-697-7.
- KRAUS, Jiří a PETRÁČKOVÁ, Věra. *Akademický slovník cizích slov*. 1. vyd. Praha: Academia, 1995. 445 s. ISBN 80-200-0523-4.
- KULKA, Tomáš. *Umění a kýč*. Praha: Torst, 1994. 183 s. ISBN 80-85639-17-3.
- MILLS, C. Wright. *Mocenská elita*. 1. vyd. Praha: Orbis, 1966. 500 s. Malá moderní encyklopedie; sv. 53.
- NAKONEČNÝ, Milan. *Sociální psychologie*. 1. vyd. Praha: Academia, 1999. 287 s. ISBN 80-200-0690-7.
- PAULÍČEK, Miroslav. *Nikdo se neodvází říci, že je to nudné: sociologie vysokého a nízkého umění*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2012. 131 s. Studie; sv. 80. ISBN 978-80-7419-097-1.
- RUHRBERG, Karl et al. *Umění 20. století: [malířství, sochařství a objekty, nová média, fotografie]*. V Praze: Sloart, 2011. 2 sv. ISBN 978-80-7391-572-8.
- KARLANTOVÁ, Jana a VECHOVÁ, Marie. *Textilní výtvarné techniky*. 1. vyd. Plzeň: Fraus, 2005. 208 s. ISBN 80-7238-319-1.

ŠTEIGLOVÁ, Taťána. *Významné osobnosti světové textilní tvorby a bienále v Lausanne*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009. 135 s. Studijní texty. ISBN 978-80-244-2282-4.

Umění: velký obrazový průvodce. Vyd. 1. [Praha]: Knižní klub, 2010. 612 s. ISBN 978-80-242-2663-7.

VÝROST, Jozef, SLAMĚNÍK, Ivan. *Sociální psychologie = Sociálna psychológia*. Vyd. 1. Praha: ISV, 1997. 453 s. Psychologie. ISBN 80-85866-20-X.

7. Internetové zdroje:

- < <http://cs.wikipedia.org/wiki/Ikona>> [cit. 2013-03-31]
- < <http://cs.wikipedia.org/wiki/Celebrita>> [cit. 2013-03-07]
- < http://cs.wikipedia.org/wiki/Andy_Warhol> [cit.2013-03-16]
- < <http://www.tate.org.uk/art/artworks/warhol-marilyn-diptych-t03093>> [cit. 2013-04-06]
- < <http://www.andywarhol.net/red-jackie.jsp>> [cit. 2013-04-06]
- < <http://www.guggenheim-bilbao.es/en/exhibitions/james-rosenquist-a-retrospective/>> [cit. 2013-03-16]
- < <http://hotparade.tumblr.com/page/386>> [cit. 2013-03-16]
- < <http://everyday-i-show.livejournal.com/81683.html>> [cit. 2013-03-16]
- < http://cs.wikipedia.org/wiki/Helmut_Newton> [cit. 2013-03-16]
- < http://www.ocaiw.com/galleria_fotografi/index.php?author=newton&id=38> [cit. 2013-03-16]
- < <http://www.artlist.cz/?id=1606>> [cit. 2013-03-16]
- < <http://www.artlist.cz/?id=1606>> [cit. 2013-03-16]
- < http://cs.wikipedia.org/wiki/David_LaChapelle> [cit. 2013-03-16]
- < <http://www.davidlachapelle.com/series/naomi-campbell/>> [cit. 2013-03-16]
- < <http://www.davidlachapelle.com/series/christina-aguilera/>> [cit. 2013-03-16]
- < <http://www.designmagazin.cz/umeni/25161-schimmel-lepi-mozaiky-portretu-z-nevyzadane-posty.html>> [cit. 2013-03-17]
- < <http://www.schimmelart.com/collection.htm>> [cit. 2013-03-17]
- < <http://www.fashioninfilms.com/tag/grace-kelly/>> [cit. 2013-03-17]
- < <http://www.behance.net/toskostermans>> [cit. 2013-03-17]
- < <http://www.behance.net/gallery/Different-subjects-and-styles/2122332>> [cit. 2013-03-17]
- < http://cs.wikipedia.org/wiki/Annie_Leibovitz> [cit. 2013-03-17]
- <<http://www.guardian.co.uk/artanddesign/jonathanjonesblog/2007/may/02/annieleibowitzannieleian>> [cit. 2013-03-17]

< <http://www.mymodernmet.com/profiles/blogs/barack-and-michelle-obama-in> > [cit. 2013-03-17]

< <http://www.kirstenimages.com/kirstenimages/displayimage.php?album=1291&pos=2> > [cit. 2013-03-19]

< <http://www.artlist.cz/index.php?id=499> > [cit. 2013-03-19]

< <http://www.artlist.cz/?id=514> > [cit. 2013-04-08]

< http://jennyhart.net/#8b2/custom_plain > [cit. 2013-03-17]

< <http://jennyhart.net/#8c6/flickr> > [cit. 2013-03-17]

< <http://theconstantgatherer.blogspot.cz/2009/03/jenny-hart.html> > [cit. 2013-03-17]

< <http://www.burning.cz/?content=artists&artist=3> > [cit. 2013-03-18]

< <http://artlist.cz/?id=5766> > [cit. 2013-03-18]

< [http://www.moravska-galerie.cz/moravska-galerie/vystavy-a-program/aktualni-vystavy/2011/z_pohadky_do_pohadky_\(311-43\).aspx](http://www.moravska-galerie.cz/moravska-galerie/vystavy-a-program/aktualni-vystavy/2011/z_pohadky_do_pohadky_(311-43).aspx) > [cit. 2013-03-18]

< <http://www.dagmarsubrtova.cz/vysivky.html> > [cit. 2013-03-18]

< <http://www.dagmarsubrtova.cz/vysivkyGalerie.html> > [cit. 2013-03-18]

< <http://www.dagmarsubrtova.cz/vysivkyGalerie.html> > [cit. 2013-03-18]

< <http://www.priestor.org/sk/107-vlasta-zakova/> > [cit. 2013-03-19]

< <http://www.gjk.sk/sk/vystavy/archiv-vystav/2010/vlasta-zakova-koniec-party/> > [cit. 2013-03-19]

< <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1183619616-kultura-cz/312295350090014/obsah/219369-daniela-mikulaskova> > [cit. 2013-03-19]

< <http://www.daniela-mikulaskova.cz/?portfolio=lumix> > [cit. 2013-03-19]

< <http://www.pohadkar.cz/postava/bambi/obrazky/id/3421/> > [cit. 2013-04-05]

< <http://www.fanpop.com/clubs/disney-princess/images/33835641/title/ariel-wallpaper> > [cit. 2013-04-05]

< <http://www.zigazig-ha.com/zgallery/displayimage.php?pid=37725> > [cit. 2013-04-05]

< http://charmed.wikia.com/wiki/Season_2 > [cit. 2013-04-05]

< <http://brukinka.blog.cz/0807> > [cit. 2013-04-05]

< <http://talentmania.nova.cz/clanek/porota/adela-banasova.html> > [cit. 2013-04-05]

8. Seznam obrázků:

Obr. 1: Andy Warhol, Marilyn Diptych, akryl na plátně, 145 x 205 cm, 1962

<http://www.tate.org.uk/art/artworks/warhol-marilyn-diptych-t03093>

Obr. 2: Andy Warho, Red Jackie, 1964

<http://www.andywarhol.net/red-jackie.jsp>

Obr. 3: James Rosenquist, President Elect, 1960 – 61, 228 x 365,8 cm

<http://www.guggenheim-bilbao.es/en/exhibitions/james-rosenquist-a-retrospective>

Obr. 4: Robert Lebeck, Joseph Beuys, 1970

<http://hotparade.tumblr.com/page/386>

Obr. 5: Robert Lebeck, Romy Schneider, 1976

<http://everyday-i-show.livejournal.com/81683.html>

Obr. 6: Helmut Newton, Jodie Foster, 1987

http://www.ocaiw.com/galleria_fotografi/index.php?author=newton&id=38

Obr. 7: František Matoušek, Bohdalka, 45 x 40 cm, 1997

<http://www.artlist.cz/?id=1606>

Obr. 8: František Matoušek, Marta Kubišová, 37,5 x 30, 5 cm, 1997

<http://www.artlist.cz/?id=1606>

Obr. 9: David LaChapelle, Naomi Campbell, 1999

<http://www.davidlachapelle.com/series/naomi-campbell/>

Obr. 10: David LaChapelle, Christina Aguilera, 2003

<http://www.davidlachapelle.com/series/christina-aguilera/>

Obr. 11: Sandhi Schimmel Gold, 1967, 2006

<http://www.schimmelart.com/collection.htm>

Obr. 12: Sandhi Schimmel Gold, Movie Star, 2006

<http://www.fashioninfilms.com/tag/grace-kelly/>

Obr. 13: Tos Kostermasn, Smoking Jack, akryl na plátně, 70 x 90 cm, 2010

<http://www.behance.net/gallery/Different-subjects-and-styles/2122332>

Obr. 14: Tos Kostermans, Proud to be a woman, akryl na plátně, 89 cm x 1300 cm, 2011

<http://www.behance.net/gallery/Different-subjects-and-styles/2122332>

Obr. 15: Annie Leibovitz, The Queen of England, 2007

<http://www.guardian.co.uk/artanddesign/jonathanjonesblog/2007/may/02/annieleiboanni-eleibowitzo>

Obr. 16: Annie Leibovitz, First Lady Michelle Obama, fotografie pro časopis Vogue, 2009

<http://www.mymodernmet.com/profiles/blogs/barack-and-michelle-obama-in>

Obr. 17: Annie Leibovitz, Kirten Dunst jako Marie Antoinetta, pro časopis Vogue, 2006

<http://www.kirstenimages.com/kirstenimages/displayimage.php?album=1291&pos=2>

Obr. 18: Zorka Ságlová, Pocta Rudolfu Schlattauerovi – Batman, tapiserie, 240 x 240 cm, 1982

<http://www.artlist.cz/?id=514>

Obr. 18: Jenny Hart, Piaf, výšivka, 18 x 20 cm, 2002

http://jennyhart.net/#8b2/custom_plain

Obr. 19: Jenny Hart, Roger Miller, výšivka, 13 x 15 cm, 2003

<http://theconstantgatherer.blogspot.cz/2009/03/jenny-hart.html>

Obr. 20: Vendula Chalánková, To je zpráva, napsala, výšivka, 41 x 29 cm, 2001

<http://artlist.cz/?id=5766>

Obr. 21: Vendula Chalánková, ilustrace z knihy O Červené Karkulce, 19 x 19 cm, 2009

[http://www.moravska-galerie.cz/moravska-galerie/vystavy-a-program/aktualni-vystavy/2011/z_pohadky_do_pohadky_\(311-43\).aspx](http://www.moravska-galerie.cz/moravska-galerie/vystavy-a-program/aktualni-vystavy/2011/z_pohadky_do_pohadky_(311-43).aspx)

Obr. 22: Dagmar Šubrtová, Hornické výšivky 4, 2005

<http://www.dagmarsubrtova.cz/vysivkyGalerie.html>

Obr. 23: Dagmar Šubrtová, Hornické výšivky 4, 2005

<http://www.dagmarsubrtova.cz/vysivkyGalerie.html>

Obr. 24: Vlasta Žáková, Unlimited, 2008

<http://www.gjk.sk/sk/vystavy/archiv-vystav/2010/vlasta-zakova-koniec-party/>

Obr. 25: Daniela Mikulášková: Lumix, výšivka, 105 x 125 cm, 2007

<http://www.daniela-mikulaskova.cz/?portfolio=lumix>

Obr. 26: Bambi

<http://www.pohadkar.cz/postava/bambi/obrazky/id/3421/>

Obr. 27: Ariel malá mořská víla

<http://www.fanpop.com/clubs/disney-princess/images/33835641/title/ariel-wallpaper>

Obr. 28: Spice Girls

<http://www.zigazig-ha.com/zgallery/displayimage.php?pid=37725>

Obr. 29: Čarodějky

http://charmed.wikia.com/wiki/Season_2

Obr. 30: Gilmorova děvčata

<http://brukinka.blog.cz/0807>

Obr. 31: Adéla Banášová

<http://talentmania.nova.cz/clanek/porota/adela-banasova.html>

Obr. 32 : Průběh práce – skica

Obr. 33: Průběh práce – rozmístění skici na plátně

Obr. 34 : Průběh práce – skica

Obr. 35 : Průběh práce – našpendlení na dece

Obr. 36 : Průběh práce – vyšívání

Obr. 37 – 39 : Lenka Psotová, Bambi

Obr. 40 – 42 : Lenka Psotová, Ariel

Obr. 43 - 44 : Lenka Psotová, Gilmorova děvčata

Obr. 45 – 47 : Lenka Psotová, Čarodějky

Obr. 48 – 50: Lenka Psotová, Adéla Banášová

Obr. 51 – 52 : Lenka Psotová, Spice Girls

Obr. 53 – 55 : Instalace

Obr. 56 – 59: Ukázky prací žáků ZUŠ Litovel

Obr. 60- 62: Ukázky prací žáků ZUŠ Vsetín na téma Ikona, kýč, gender

Obr. 63 – 70: Ukázky prací žáků ZUŠ Vsetín na téma Předmět slávy

Obr. 71 – 75: Ukázky prací žáků ZUŠ Vsetín na téma Reklama

Zdroje obr. 32 -75: Lenka Psotová

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Bc. Lenka Psotová
Katedra:	Katedra výtvarné výchovy
Vedoucí práce:	PaedDr. Taťána Šteiglová, Ph.D.
Rok obhajoby:	2013

Název práce:	Idoly
Název práce v angličtině:	Idols
Anotace práce:	Má diplomová práce je zaměřena na mé idoly od dětství po současnost, které jsem zaznamenala prostřednictvím výšivky a zrealizovala v instalaci dětského pokoje. V textu se zaměřuji na vysvětlení pojmů souvisejících s mediálními idoly, masovou kulturou, identitou. Uvádím autory pracující ve své tvorbě s idoly a technikou výšivky.
Klíčová slova:	Masová média, idol, identita, textil, výšivka
Anotace práce v angličtině:	The diploma thesis deals with my idols from childhood to the present which I embroidered and then made an children room instalation. The theoretical part is focused on concepts related to the media idols, the mass culture and identity. Visual artists I mentioned in the text work with the topics of idols and an embroidery technique.
Klíčová slova v angličtině:	Mass media, idol, identity, textiles, embroidery
Přílohy k práci:	CD
Rozsah práce:	87 str.
Jazyk práce:	čeština